

บทที่ 8

ยุทธศาสตร์การสร้างเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาค เพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม

1 บทนำ และสาระของยุทธศาสตร์

การดำเนินนโยบายความสัมพันธ์กับประเทศในภูมิภาคเป็นการดำเนินนโยบายต่างประเทศที่สำคัญของ ไทยมาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ สถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงไป ไม่ว่าจะเป็นการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน การขยายตัวของอำนาจทางเศรษฐกิจใหม่ในเอเชีย โดยเฉพาะการดำเนินนโยบายของอำนาจทาง เศรษฐกิจเหล่านั้นกับประเทศเพื่อนบ้านของไทย รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงด้านตลาดโลก ตลอดจนการ พัฒนาปรับปรุงด้านสมรรถนะในการแข่งขัน โดยเฉพาะด้านปัจจัยการผลิตที่ต้องสัมพันธ์กันในฐานะหุ้นส่วน ที่เสมอภาคกับประเทศเพื่อนบ้านและประเทศสมาชิกในอาเซียน ทั้งในด้านปัจจัยแรงงาน พลังงาน ทรัพยากรธรรมชาติ ฐานและห่วงโซ่การผลิตและการแปรรูป ตลอดจนการเชื่อมโยงระบบโลจิสติกส์ ส่งผลให้ ประเทศไทยจำเป็นต้องเปิดกว้างต่อตลาดเงินและตลาดทุนที่มีศักยภาพโดยเฉพาะในภูมิภาคอาเซียนและ เอเชียแปซิฟิก เพื่อรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนในระยะยาว โดยที่ผ่านมามีไทยได้ มุ่งเน้นด้านการเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา กับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างมีบูรณาการเชิง ยุทธศาสตร์กับการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวมของไทยผ่านกรอบความร่วมมือระดับอนุภูมิภาคที่สำคัญต่างๆ กรอบความร่วมมือระดับอนุภูมิภาคดังกล่าวเป็นกลไกและพื้นฐานสำคัญในการขับเคลื่อนความร่วมมือใน ภูมิภาคอาเซียน โดยทำให้อาเซียนมีความเชื่อมโยงระหว่างกันมากขึ้น นอกจากนี้ประเทศไทยได้ดำเนิน นโยบายในเชิงรุกเพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ในการเป็นผู้นำร่วมในอาเซียนกับประเทศในกลุ่มเอเชียแปซิฟิก ทั้งยัง เปิดกว้างต่อพัฒนาการด้านการจัดตั้งกลุ่มความร่วมมือที่เกิดขึ้นใหม่ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก โดยมีเป้าหมาย และแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ดังนี้

1.1 เป้าหมายการพัฒนา

1.1.1 พัฒนาระบบห่วงโซ่อุปทานในอนุภูมิภาคให้มีความเชื่อมโยงระหว่างกันเพื่อรองรับการ พัฒนาทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง

1.1.2 ส่งเสริมให้ประเทศไทยมีบทบาทที่สำคัญในด้านการค้าและการลงทุนในภูมิภาค บนพื้นฐานของผลประโยชน์และความมั่นคงร่วมกัน

1.1.3 เพิ่มสัดส่วนการใช้สิทธิประโยชน์จากความตกลงการค้าเสรีต่อมูลค่าส่งออกรวมเพิ่มขึ้น เป็นร้อยละ 50.0 ในปี 2559 ภายใต้ความตกลงทางการค้าเสรีในทุกกรอบที่เจรจาแล้วเสร็จ และเพิ่มโอกาส และทางเลือกบนพื้นฐานของประโยชน์และข้อจำกัดของประเทศในการเข้าถึงตลาดใหม่ที่เป็นกรอบการค้าเสรี ที่จะมียุทธศาสตร์มากขึ้นในอนาคต

1.1.4 ลดต้นทุนการประกอบธุรกิจภายในประเทศและระหว่างประเทศภายในภูมิภาคให้เข้าสู่มาตรฐานสากล

1.1.5 เพิ่มมูลค่าการค้าชายแดนและการลงทุนโดยตรงของไทยในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน ให้ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.0 และร้อยละ 10.0 ต่อปี ตามลำดับ

1.2 แนวทางการพัฒนา

1.2.1 การพัฒนาความเชื่อมโยงด้านการขนส่งและระบบโลจิสติกส์ภายใต้กรอบความร่วมมือในอนุภูมิภาคต่างๆ โดยมุ่งพัฒนาบริการขนส่งและโลจิสติกส์ที่มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานสากล ปรับปรุงกฎระเบียบการขนส่งคนและสินค้าที่เกี่ยวข้อง พัฒนาบุคลากรในธุรกิจการขนส่งและโลจิสติกส์ เชื่อมโยงการพัฒนาเศรษฐกิจตามแนวพื้นที่ชายแดน/เขตเศรษฐกิจชายแดน ตลอดจนเชื่อมโยงระบบการผลิตกับพื้นที่ตอนในของประเทศ

1.2.2 การพัฒนาฐานลงทุนโดยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันระดับอนุภูมิภาค มุ่งพัฒนาพื้นที่ในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศให้เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ให้เป็นฐานการพัฒนาด้านอุตสาหกรรม การเกษตร และการท่องเที่ยว พัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนและเมืองชายแดน รวมทั้งบูรณาการแผนพัฒนาพื้นที่เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านให้บรรลุประโยชน์ร่วมกันทั้งด้านความมั่นคงและเสถียรภาพของพื้นที่

1.2.3 การสร้างความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เป็นการพัฒนาความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชนที่มีศักยภาพในการพัฒนาบุคลากรในทุกภาคส่วนเศรษฐกิจเสริมสร้างความเข้มแข็งให้สถาบันการศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนให้มีมาตรฐาน เป็นที่ยอมรับในระดับสากลยกระดับทักษะฝีมือแรงงาน กำหนดมาตรฐานขั้นพื้นฐานของคุณภาพสินค้าและบริการ ที่เป็นการป้องกันสินค้าและบริการนำเข้าที่ไม่ได้คุณภาพทั้งในประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน

1.2.4 การเข้าร่วมเป็นภาคีความร่วมมือระหว่างประเทศและภูมิภาคภายใต้บทบาทที่สร้างสรรค์ เป็นทางเลือกในการดำเนินนโยบายระหว่างประเทศในเวทีโลกมุ่งรักษาทบพาทของไทยในการมีส่วนร่วมกำหนดยุทธศาสตร์ของกรอบความร่วมมือที่ดำเนินอยู่ รวมทั้งรักษาคุณภาพของปฏิสัมพันธ์กับมหาอำนาจทางเศรษฐกิจเดิมและมหาอำนาจใหม่

1.2.5 การสร้างความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจในภูมิภาคด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การเคลื่อนย้ายแรงงาน และการส่งเสริมแรงงานไทยในต่างประเทศ โดยเร่งดำเนินการด้านความร่วมมือในการกำหนดมาตรฐานฝีมือระหว่างประเทศเพื่ออำนวยความสะดวกการเคลื่อนย้ายแรงงานในภูมิภาค ส่งเสริมผู้ประกอบการไทยในการขยายการลงทุนไปสู่ต่างประเทศโดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้าน คุ้มครองและส่งเสริมสิทธิและผลประโยชน์ของคนไทยและแรงงานไทยในต่างประเทศ

1.2.6 การมีส่วนร่วมอย่างสำคัญในการสร้างสังคมนานาชาติที่มีคุณภาพชีวิต ป้องกันภัยจากการก่อการร้ายและอาชญากรรม ยาเสพติด ภัยพิบัติและการแพร่ระบาดของโรคภัย มุ่งพัฒนาศักยภาพและความพร้อมในการป้องกันและแก้ปัญหาข้ามชาติด้านการก่อการร้ายยาเสพติดและการหลบหนีเข้าเมืองทั้งระบบ พัฒนาศักยภาพและความร่วมมือภายในภูมิภาคเพื่อเตรียมพร้อมรับมือภัยพิบัติทางธรรมชาติและเหตุฉุกเฉิน และร่วมมือในการป้องกันการติดเชื้อและการแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่และโรคระบาดซ้ำ

1.2.7 การเสริมสร้างความร่วมมือที่ีระหว่างประเทศในการสนับสนุนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมีจริยธรรมและไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งเปิดรับความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศที่ไม่แสวงหากำไร เป็นการดำเนินการภายใต้กรอบความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมในระดับอนุภูมิภาคเสริมสร้างการผลิตและบริโภคสินค้าและบริการที่นำสู่การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกส่งเสริมและอำนวยความสะดวกขององค์กรระหว่างประเทศที่ไม่แสวงหากำไรให้มีบทบาทเพิ่มขึ้นในการให้ไทยเป็นฐานการค้าเนินความร่วมมือเพื่อการพัฒนาประเทศในภูมิภาค

1.2.8 การเร่งรัดการใช้ประโยชน์จากข้อตกลงการค้าเสรีที่มีผลบังคับใช้แล้ว เป็นการสร้างองค์ความรู้ให้กับภาคธุรกิจโดยเฉพาะผู้ได้รับผลกระทบทั้งเชิงบวกและลบให้สามารถพัฒนาศักยภาพและโอกาสของตนเองในการใช้ประโยชน์จากการเปิดการค้าเสรีโดยเฉพาะภาคธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับการสนับสนุน เยียวยาและดูแลจากรัฐในกรณีที่ไม่สามารถปรับตัวได้ทัน

1.2.9 การส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นฐานการลงทุน และการประกอบธุรกิจในเอเชียรวมทั้งเป็นฐานความร่วมมือในการพัฒนาภูมิภาค โดยจัดให้มีสิทธิประโยชน์และการอำนวยความสะดวกที่จำเป็น เพื่อให้มีการจัดตั้งสำนักงานปฏิบัติการภูมิภาคและสนับสนุนบทบาทขององค์กรระหว่างประเทศที่ไม่แสวงหากำไร

1.2.10 การปรับปรุงและเสริมสร้างความเข้มแข็งของภาคีการพัฒนาภายในประเทศตั้งแต่ระดับชุมชนท้องถิ่น มุ่งเสริมสร้างศักยภาพชุมชนท้องถิ่นให้รับรู้และเตรียมพร้อมรับกระแสการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกประเทศสนับสนุนกลไกการพัฒนาในระดับพื้นที่ในการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา ระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัดโดยเฉพาะจังหวัดชายแดน ให้สามารถพัฒนาเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน ส่งเสริมศักยภาพด้านวิชาการและเครือข่ายของสถาบันการศึกษาของไทยที่สร้างความใกล้ชิดและปฏิสัมพันธ์กับประเทศในอนุภูมิภาค

2 สถานการณ์การสร้างเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม

ผลกระทบจากโลกาภิวัตน์ได้เชื่อมโยงประเทศในภูมิภาคต่างๆ ของโลกให้ใกล้ชิดกันมากขึ้น โดยเฉพาะการเกิดวิกฤติเศรษฐกิจ การขยายตัวของข้าอำนาจทางเศรษฐกิจใหม่ในเอเชีย รวมทั้งการเกิดตลาดใหม่ ทั้งในแอฟริกา และเอเชีย ได้ส่งผลให้การกำหนดทิศทางดำเนินนโยบายการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของประเทศในภูมิภาคต่างๆ ทั้งในระดับทวิภาคี พหุภาคี และภูมิภาคมีความสำคัญเพิ่มมากขึ้น ในฐานะเป็นเครื่องมือเพื่อสร้างอำนาจการต่อรองทางเศรษฐกิจ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มกับกลุ่มเศรษฐกิจอื่นๆ ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการปรับเพิ่มบทบาทในด้านความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคต่างๆ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง เสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน และรักษาสถานะความมั่นคงด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ รวมทั้งเชื่อมโยงมิติของการพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศ และการสร้างความร่วมมือเชิงหุ้นส่วนการพัฒนา กับประเทศในภูมิภาคเพิ่มมากขึ้น ตลอดจนการเชื่อมโยงห่วงโซ่การผลิตระบบโลจิสติกส์ นวัตกรรมใหม่ๆ และการแลกเปลี่ยนทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้ประเทศสามารถรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

2.1 สถานการณ์ความร่วมมือในกรอบอนุภูมิภาค ได้มีการดำเนินนโยบายเสริมสร้างความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านในอนุภูมิภาคอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นการเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา กับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์กับการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวม ผ่านกรอบความร่วมมือระดับอนุภูมิภาคที่สำคัญต่างๆ อาทิ แผนงานการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง 6 ประเทศ (Greater Mekong Subregion Economic Cooperation Program: GMS) ซึ่งอยู่ระหว่างการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา GMS ในระยะ 10 ปีข้างหน้า (2012-2022) ที่ให้ความสำคัญกับกรอบการลงทุนของภูมิภาค (Regional Investment Framework: RIF) ซึ่งเน้นการส่งเสริมการลงทุนและกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เพื่อใช้ประโยชน์การพัฒนาแนวระเบียงเศรษฐกิจอย่างเต็มศักยภาพ สนับสนุนการเชื่อมโยงระหว่างกันในภูมิภาค และการเติบโตของเศรษฐกิจเอเชีย ขณะที่ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอ่าวตืด-เจ้าพระยา-แม่โขง (Ayeyawaddy-Chao Phraya-Mekong Economic Cooperation Strategy: ACMECS) ให้ความสำคัญกับการดำเนินการในเรื่องการสร้างฐานการผลิตเดียวในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตามแนวทางประชาคมอาเซียน และการดำเนินการเพื่อให้อนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงเป็นส่วนหนึ่งของห่วงโซ่อุปทานโลก รวมทั้งกรอบแผนงานการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย (Indonesia-Malaysia-Thailand Growth Triangle: IMT-GT) ที่ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานตามแนวทางการขับเคลื่อนแผนงานโครงการภายใต้แผนระยะห้าปีแผนที่สอง (IMT-GT Implementation Blueprint) ปี 2555-2559 เพื่อความเชื่อมโยงในอนุภูมิภาค IMT-GT ที่นับเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของการพัฒนาไปสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน

2.2 สถานการณ์ในกรอบอาเซียน การดำเนินการให้เป็นไปตามพันธสัญญาที่ได้กำหนดร่วมกันภายในสมาชิกอาเซียน เพื่อให้ภูมิภาคนี้รวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนให้สำเร็จผลภายในปี 2558 ตามที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ นั้น ในช่วงปลายปี 2555 อาเซียนได้ประกาศเลื่อนเป้าหมายการเป็นประชาคมอาเซียนจากเดิมที่กำหนดไว้ในวันที่ 1 มกราคม 2558 เป็นวันที่ 31 ธันวาคม 2558 จากการประเมินความก้าวหน้าการดำเนินงานเพื่อให้เกิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community Scorecard) ในปี 2555 แสดงให้เห็นว่าสมาชิกอาเซียนได้ดำเนินการตามเป้าหมายระยะที่ 1 และ 2 ได้เพียงร้อยละ 67.5 โดยการดำเนินการในเรื่องบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลกมีความก้าวหน้าถึงร้อยละ 85.7 ขณะที่ความก้าวหน้าในการเป็นภูมิภาคที่มีความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาที่เท่าเทียมเพื่อลดช่องว่างการพัฒนา และการพัฒนาให้เป็นตลาด/ฐานการผลิตเดียว มีความก้าวหน้าในการดำเนินการเพียงร้อยละ 67.9 66.7 และ 65.9 (ตามลำดับ) สำหรับการดำเนินการของไทยในช่วงปี 2555-2556 มีความก้าวหน้าเทียบได้เท่ากับร้อยละ 84.6 มากกว่าผลการดำเนินการของอาเซียนโดยรวม และนับเป็นประเทศที่ได้รับคะแนนการประเมินมากที่สุดจากสมาชิกทั้งหมด ขณะที่การดำเนินการของประชาคมการเมืองและความมั่นคง และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมมีความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ ในการดำเนินการเตรียมความพร้อมของประเทศไทย ได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ประเทศเพื่อให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ภายใต้ยุทธศาสตร์ประเทศได้กำหนดยุทธศาสตร์เตรียมความพร้อมของประเทศไทยเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ภายในปี 2558 โดยแบ่งออกเป็น 8 ประเด็นสำคัญ ได้แก่ (1) การเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของสินค้า บริการ และการลงทุน (2) การพัฒนาคุณภาพชีวิตและการคุ้มครองทางสังคม (3) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ (4) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (5) การพัฒนาและปรับปรุงกฎหมาย และกฎระเบียบ (6) การสร้างองค์ความรู้เรื่องอาเซียน (7) การเสริมสร้างความมั่นคงของประชาคมอาเซียน และ (8) การเพิ่มศักยภาพของเมืองเพื่อเชื่อมโยงโอกาสจากประชาคมอาเซียน

สำหรับความก้าวหน้าในการดำเนินการตามแผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน ได้มีการดำเนินการสำเร็จเพิ่มขึ้นจาก 34 แผนงานเป็น 48 แผนงานจาก 76 แผนงานหลัก ในเดือนมีนาคม 2556 โดย 19 แผนงานเป็นการดำเนินงานการเชื่อมโยงทางด้านกายภาพ 22 แผนงานเป็นการเชื่อมโยงทางด้านสถาบัน และ 7 แผนงานเป็นการเชื่อมโยงระหว่างคนไปสู่คน โดยคิดเป็นอัตราร้อยละ 14.3 28.6 และ 16.7 ตามลำดับ นอกจากนี้ ยังมี 25 แผนงานที่ดำเนินการได้ช้ากว่ากำหนด และอีก 7 แผนงานที่ยังไม่ได้เริ่มดำเนินการ

2.3 สถานการณ์ในกรอบเอเชียแปซิฟิก ไทยได้ดำเนินนโยบายในเชิงรุก และเร่งรัดการเจรจาในกรอบความร่วมมือ ASEAN+6 ซึ่งเป็นการขยายพันธมิตรไปสู่ ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี จีน อินเดีย ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ รวมทั้ง ให้ความสำคัญกับการสนับสนุนแนวทางความร่วมมือระหว่างการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก (East Asia Summit: EAS) และอาเซียน เพื่อต่อยอดการดำเนินการของอาเซียนในเรื่องการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน และขยายความร่วมมือออกไปสู่ประเทศคู่เจรจาใน EAS นอกจากนี้ ไทยยังได้ดำเนินนโยบายในเชิงรุกและใช้ประโยชน์จากกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจเอเชียแปซิฟิก (Asia-Pacific Economic Cooperation: APEC) ที่มุ่งเน้นยุทธศาสตร์การเจริญเติบโตรูปแบบใหม่ ที่ให้ความสำคัญกับการเปิดเสรีการค้าและการลงทุน และผลักดันการเจรจาการค้าหลายฝ่ายรอบโตฮಾಯังอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการประกาศเจตนารมณ์แสดงความสนใจที่จะเข้าร่วมเป็นสมาชิกในกรอบความตกลง Trans Pacific Partnership หรือ TPP ที่เน้นการพัฒนาไปสู่การเปิดเสรีการค้า การลงทุน และการบริการในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกอย่างเข้มข้น

3 การบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์การสร้างเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม กำหนดเป้าหมายสำคัญทั้งในเรื่องความเชื่อมโยงห่วงโซ่อุปทานในอนุภูมิภาค บทบาทของไทยด้านการค้าและการลงทุน การเพิ่มการใช้สิทธิประโยชน์จากความตกลงการค้าเสรีและเพิ่มโอกาสและทางเลือกในการเข้าถึงตลาดใหม่ การลดต้นทุนการประกอบธุรกิจภายในประเทศและระหว่างประเทศภายในภูมิภาคให้เข้าสู่มาตรฐานสากล และการเพิ่มมูลค่าการค้าชายแดนและการลงทุนโดยตรงของไทยในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน

3.1 ดัชนีความสามารถอำนวยความสะดวกทางการค้า (Enabling Trade Index: ETI) สถานภาพความสามารถของประเทศไทยดีขึ้นในปี 2555 คือ อยู่ในอันดับที่ 57 จาก 132 ประเทศ เพิ่มขึ้น 3 อันดับจากอันดับที่ 60 ในปี 2553 เกณฑ์ชี้วัดที่ระบุว่าประเทศไทยมีอันดับความสามารถในการอำนวยความสะดวกทางการค้าที่เพิ่มขึ้นมาก ได้แก่ ดัชนีการเข้าถึงตลาด (จากอันดับที่ 113 เป็นอันดับที่ 59) สาเหตุสำคัญจากการปรับลดมาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษีระหว่างกันในกลุ่มประเทศอาเซียน ทำให้ผู้ประกอบการต่างประเทศเข้าถึงตลาดภายในประเทศได้ง่ายขึ้น

สำหรับเกณฑ์ชี้วัดที่ระบุว่าประเทศไทยมีความสามารถในการการแข่งขันลดลง คือ ดัชนีการบริหารจัดการจุดผ่านแดน (อันดับที่ 47) และสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ (อันดับที่ 76) สำหรับดัชนีโครงสร้างพื้นฐานทางด้านคมนาคมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารถึงแม้จะมีคะแนนเพิ่มขึ้น แต่มีอันดับลดลง (อันดับที่ 46) ปัญหาสำคัญที่ควรได้รับการปรับปรุง คือ การบริหารจัดการจุดข้ามแดนที่ยังขาดความโปร่งใส สมรรถนะของผู้ให้บริการโลจิสติกส์ภายในประเทศลดลง ความสามารถในการขนส่งสินค้าถึงมือลูกค้าได้ตรง

เวลาลดลงรวมทั้งโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของภาครัฐและระบบสื่อสารด้วย Broad Band ขาดการพัฒนาเท่าที่ควร

ตารางที่ 1 ดัชนีความสามารถในการอำนวยความสะดวกทางการค้า (ETI) ของไทย ปี 2553 และ 2555

เกณฑ์ชี้วัด	2553		2555		คะแนน เพิ่ม / (ลด)
	คะแนน	อันดับ	คะแนน	อันดับ	
ดัชนี ETI	4.10	60	4.21	57	0.11
(1) การเข้าถึงตลาด (Market Access)	3.50	113	4.03	59	0.53
(2) การบริหารจัดการจุดผ่านแดน (Border Administration)	4.60	41	4.41	47	(0.19)
(3) โครงสร้างพื้นฐานทางด้านคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Transport and Communications Infrastructure)	4.20	40	4.30	46	0.10
(4) สภาพแวดล้อมทางธุรกิจ (Business Environment)	4.20	71	4.13	76	(0.07)

ที่มา : World Economic Forum

3.2 อันดับความยาก-ง่ายในการประกอบธุรกิจในภาพรวมประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ดีขึ้น คือจากอันดับที่ 19 ในปี 2554 มาเป็นอันดับที่ 17 ในปี 2555 จากจำนวนทั้งหมด 183 ประเทศ โดยตัวชี้วัดในด้านการเริ่มต้นธุรกิจ ด้านการได้รับสินเชื่อ และด้านการดำเนินการให้เป็นไปตามข้อตกลงมีอันดับที่ดีขึ้น ซึ่งผลการจัดอันดับดังกล่าวแสดงถึงศักยภาพการแข่งขันของประเทศที่จะสามารถดึงดูดนักลงทุนให้เข้ามาลงทุนในประเทศมากขึ้น และส่งผลดีต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ

3.3 สัดส่วนการใช้สิทธิประโยชน์จากความตกลงทางการค้าเสรีต่อมูลค่าส่งออกรวมลดลง ถึงแม้ว่าในปี 2555 มีมูลค่าการใช้สิทธิประโยชน์จากความตกลงทางการค้าเสรีเพิ่มขึ้นจากปี 2554 ถึงร้อยละ 4.41 ก็ตาม แต่สัดส่วนการใช้สิทธิประโยชน์จากความตกลงทางการค้าเสรีต่อมูลค่าส่งออกรวมมีสัดส่วนลดลงจากร้อยละ 61.30 ในปี 2554 เป็นร้อยละ 47.32 ในปี 2555 ซึ่งอาจมีสาเหตุเนื่องจากผู้ประกอบการไทยยังไม่สามารถใช้สิทธิพิเศษภายใต้ข้อตกลงการค้าเสรีได้อย่างเต็มที่ โดยยังไม่สามารถผลิตสินค้าให้เป็นไปตามกฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้าที่ไทยได้ทำความตกลงไว้กับคู่ภาคีได้ โดยเฉพาะสินค้าอุตสาหกรรมที่เป็นสินค้าส่งออกหลักของไทยที่ต้องนำเข้าชิ้นส่วนวัตถุดิบจากประเทศนอกภาคีมาผลิตเป็นสินค้าเพื่อการส่งออก

3.4 ต้นทุนการประกอบธุรกิจมีแนวโน้มลดลง โดยปี 2555 จากการประมาณการเบื้องต้นพบว่า ต้นทุนค่าขนส่งสินค้าต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ มีต้นทุนร้อยละ 7.1 ลดลงจากปี 2554 ที่ร้อยละ 7.3 และต้นทุนการเก็บรักษาสินค้าคงคลังต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ มีต้นทุนร้อยละ 5.9 ลดลงจากปี 2554 ที่ร้อยละ 6.1 การลดต้นทุนด้านการขนส่งสินค้าและต้นทุนด้านการเก็บรักษาสินค้าคงคลังเนื่องจากประสิทธิภาพในการจัดการระบบโลจิสติกส์ของผู้ประกอบการที่ดีขึ้นจากการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและระบบบริหารจัดการที่ทันสมัยในการบริหารการขนส่งและสินค้าคงคลังในสถานประกอบการ

3.5 มูลค่าการค้าชายแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านในอนุภูมิภาค (มาเลเซีย เมียนมาร์ สปป.ลาว และกัมพูชา) ในปีงบประมาณ 2555 เพิ่มขึ้นสูงกว่าปี 2554 ร้อยละ 2.23 โดยมีมูลค่าการค้ารวม 910,500.13 ล้านบาท การนำเข้าเพิ่มขึ้น ร้อยละ 13.85 ขณะที่การส่งออกหดตัวลงร้อยละ 4.00

โดยมูลค่าการค้าชายแดนรวมระหว่างไทยกับประเทศเมียนมาร์ สปป.ลาว และกัมพูชาเพิ่มขึ้น ขณะที่มูลค่าการค้าชายแดนระหว่างไทยกับมาเลเซียซึ่งเป็นประเทศที่มีมูลค่าการค้าสูงสุดลดลง เนื่องจากอุตสาหกรรมยานยนต์ในจีนชะลอตัว ทำให้สต็อกยางจีนมีอยู่ในระดับสูง (ยางพาราส่งออกจากไทยไปมาเลเซียและส่งต่อไปยังจีน) สภาพความร่วมมือด้านยางระหว่างประเทศ (International Tripartite Rubber Organization: ITRC) ที่มีประเทศสมาชิก ได้แก่ ไทย อินโดนีเซีย และมาเลเซีย เห็นชอบในการแก้ไขปัญหาราคายางตกต่ำโดยการให้ประเทศสมาชิกลดการส่งออกในปี 2555 และโรงงานอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ของไทยหลายแห่งที่ประสบภัยน้ำท่วมยังมีกำลังการผลิตไม่ฟื้นตัวเต็มที่ทำให้ไม่สามารถผลิตสินค้าได้ตามปกติ

ตารางที่ 2 มูลค่าการค้าชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ปี 2552- 2555

ประเทศ	ปี				อัตราการเปลี่ยนแปลง 55/54
	2552	2553	2554	2555	
รวม	633,804.19	770,114.95	890,668.83	910,500.13	2.23
มาเลเซีย	387,297.16	497,590.45	560,655.40	515,923.47	-7.98
เมียนมาร์	134,766.40	137,869.29	164,375.26	180,471.53	9.79
สปป.ลาว	66,367.13	79,238.88	101,660.78	132,016.37	29.86
กัมพูชา	45,373.51	55,416.33	63,977.38	82,089.07	28.31

ที่มา : กรมการค้าต่างประเทศ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

4 ผลการพัฒนาตามแนวทางยุทธศาสตร์

4.1 การพัฒนาความเชื่อมโยงด้านการขนส่งและระบบโลจิสติกส์ภายใต้กรอบความร่วมมือในอนุภูมิภาคในภูมิภาคอาเซียน

4.1.1 พัฒนาบริการขนส่งและโลจิสติกส์ที่มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานสากล การพัฒนาระบบโครงข่ายโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งในระยะที่ผ่านมามีมาตรฐาน ครบคลุมและเชื่อมโยงพื้นที่ต่างๆ รองรับบริการขนส่งสินค้าภายในประเทศและระหว่างประเทศได้มากขึ้น นอกจากนี้ การสนับสนุนโครงการลงทุนเพื่อสร้างความเชื่อมโยงร่วมกับประเทศเพื่อนบ้านได้ผลเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน โดยเฉพาะกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง (GMS) ที่มีการผลักดันโครงการด้านขนส่งและโลจิสติกส์ตามแนวระเบียงเศรษฐกิจเชื่อมโยงภูมิภาคต่างๆของไทย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการพัฒนาการขนส่งทางถนน

1) การพัฒนาการขนส่งทางถนนเป็นรูปแบบการขนส่งหลักของประเทศ คิดเป็นร้อยละ 81.9 ของการขนส่งทั้งหมดในปี 2555 ลดลงจากปี 2550 ที่มีสัดส่วนร้อยละ 83 โครงข่ายทางถนนของประเทศมีมาตรฐานสามารถขนส่งสินค้าถึงผู้รับปลายทางได้ และมีความได้เปรียบกว่าการพัฒนาแบบการขนส่งทางเลือกอื่นๆ อาทิ ระบบรางและบริการขนส่งสินค้าทางรถไฟ รวมถึงบริการเรือชายฝั่ง อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบต้นทุนการขนส่งทางถนนจะมีต้นทุนสูงกว่าระบบอื่น ซึ่งประเทศไทยมีสัดส่วนการขนส่งในระบบรางอยู่ในปริมาณต่ำเพียงร้อยละ 2.2 โดยสินค้าปัจจุบันที่มีการขนส่งทางรางสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ตู้คอนเทนเนอร์ ปิโตรเลียม ซีเมนต์ ขณะที่สินค้าที่มีน้ำหนักมากชนิดอื่นๆ เช่น ข้าว ยางพารา ปุ๋ย หรือเหล็ก ขนส่งในปริมาณน้อยหรือไม่ได้ขนส่งทางราง

2) การพัฒนาระบบการขนส่งอื่น ได้แก่ การขนส่งทางน้ำชายฝั่งยังขาดสิ่งอำนวยความสะดวกและต้นทุนค่าบริการไม่จูงใจเพียงพอ โดยปริมาณการขนส่งสินค้าทางน้ำชายฝั่งลดลงเหลือ 34.97 ล้านตันในปี 2555 จากประมาณ 41.273 ล้านตัน ในปี 2554 ซึ่งปัญหาน้ำท่วมครั้งใหญ่ในปี 2554 ที่ผ่านมามีทำให้ไม่สามารถขนส่งสินค้าทางบกได้ ผู้ประกอบการจึงหันมาใช้การขนส่งทางน้ำเป็นทางเลือกและเป็นเส้นทางขนส่งสนับสนุนมากขึ้น สำหรับการขนส่งทางอากาศโดยการให้บริการที่ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิยังไม่สามารถอำนวยความสะดวกผู้ประกอบการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การประกอบกิจกรรมและการขนส่งสินค้าในเขต Cargo Free Zone (CFZ) ที่สนามบินสุวรรณภูมิยังไม่สามารถทำได้อย่างเต็มศักยภาพโดยมีปริมาณการขนส่งสินค้าในปัจจุบัน 1.2 ล้านตันต่อปี จากศักยภาพการขนส่งสินค้า 3 ล้านตันต่อปี (และสามารถขยายได้สูงสุด 6.4 ล้านตันต่อปี) สาเหตุสำคัญคือการขาดการวางบทบาท ขั้นตอนอำนวยความสะดวกและมาตรการส่งเสริมของ CFZ เพื่อให้ผู้ประกอบการเข้ามาใช้ประโยชน์จากพื้นที่บริเวณ CFZ ในสนามบินสุวรรณภูมิได้อย่างแท้จริง

3) การพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อผลักดันให้เกิดพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมและท่าเรือแห่งใหม่ของภูมิภาคที่ทวายเพื่อเพิ่มโอกาสการปรับโครงสร้างของโซ่อุปทานในภูมิภาคภายใต้การดำเนินการพัฒนาโครงการทวายเป็นฐานอุตสาหกรรมต้นน้ำ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้า น้ำมันดิบและก๊าซธรรมชาติ เพื่อให้ผู้ประกอบการในไทยสามารถเข้าถึงแหล่งวัตถุดิบที่อยู่ใกล้กว่าเดิม ในขณะเดียวกันการเกิดขึ้นของท่าเรือทวายเป็นการเปิดเส้นทางการค้า (Trade lane) ไปยังตลาดฝั่งตะวันตกของประเทศไทยและอาเซียน ได้แก่ เอเชียใต้ ตะวันออกกลาง ยุโรป และแอฟริกา ไม่ต้องผ่านช่องแคบมะละกา ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนและระยะเวลาการขนส่ง ทำให้ผู้ประกอบการไทยมีความสามารถในการแข่งขันทางธุรกิจมากยิ่งขึ้น

4) การพัฒนาระบบห่วงโซ่อุปทานในอนุภูมิภาคเพื่อรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจ ในช่วงที่ผ่านมามีแนวทางการพัฒนาความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการในระดับโซ่อุปทาน ประกอบด้วย การจัดอบรมพนักงานและผู้ประกอบการเกี่ยวกับเรื่องการจัดการโซ่อุปทาน การสร้างมาตรฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลและอุปกรณ์หรือเครื่องมือที่ใช้ในกิจกรรมโลจิสติกส์ รวมทั้งการสร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการภายในโซ่อุปทานได้มีโอกาสสร้างความสัมพันธ์เชิงธุรกิจด้วยกัน แต่ยังไม่เห็นผลสัมฤทธิ์ที่ชัดเจนถึงขั้นสร้างความมีประสิทธิภาพร่วมกันในระดับโซ่อุปทาน ดังนั้นจึงต้องมีการใช้มาตรการอื่นที่ได้ผลมากกว่าที่ผ่านมาเพื่อกระตุ้นให้เกิดความร่วมมืออย่างแท้จริงและอย่างมีความรับผิดชอบต่อการตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคซึ่งเป็นข้อต่อสุดท้ายของโซ่อุปทานนั้นๆ

5) การพัฒนาระบบกลางการเชื่อมโยงข้อมูลของประเทศที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้า ส่งออก และโลจิสติกส์ ตามความตกลงอาเซียนสำหรับจัดตั้ง ASEAN Single Window มีการดำเนินงานจัดตั้งระบบกลางการเชื่อมโยงข้อมูลภายในของประเทศ (National Single Window (NSW)) และเปิดให้บริการตั้งแต่ไตรมาส 4 ของปี 2554 โดยประเทศไทยมีโครงสร้างพื้นฐานพร้อมรองรับการเชื่อมโยงกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภายในและต่างประเทศ โดยพัฒนาเชื่อมโยงข้อมูลภายในประเทศและระหว่างประเทศแบบคู่ขนาน สำหรับภูมิภาคอาเซียนระบบ NSW ของไทยอยู่ระหว่างการดำเนินการทดสอบความพร้อมร่วมกับประเทศสมาชิกที่มีความพร้อม ได้แก่ อินโดนีเซีย สิงคโปร์ บรูไน และฟิลิปปินส์

4.1.2 ปรับปรุงกฎระเบียบการขนส่งคนและสินค้าที่เกี่ยวข้อง การปรับปรุงกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับ NSW โดยกระทรวงการคลังอยู่ระหว่างนำร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเชื่อมโยงข้อมูลแบบบูรณาการสำหรับ การนำเข้า การส่งออก การนำผ่าน และโลจิสติกส์ ด้วยวิธีการทาง

อิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ... เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา นอกจากนี้คณะอนุกรรมการจัดทำกฎหมายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์อยู่ระหว่างดำเนินการยกย่องพระราชบัญญัติกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ด้านการนำเข้า ส่งออก นำผ่าน และโลจิสติกส์ผ่านระบบเชื่อมโยงข้อมูล พ.ศ. .... ซึ่งการเป็นการออกกฎหมายรองรับการประกอบธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ผ่านระบบสารสนเทศเชื่อมโยงกับระบบ NSW ให้มีมาตรฐานของรูปแบบของเอกสารทางอิเล็กทรอนิกส์ที่เหมาะสม ความมั่นคงปลอดภัยและข้อมูลแลกเปลี่ยนมีความถูกต้องและเชื่อถือได้ สอดคล้องกับกระบวนการทางธุรกิจและการกำกับดูแล (Regulation) และผลักดันการดำเนินการโครงการรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (e-Government) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของภาครัฐและปรับปรุงการบริการแก่ประชาชนเพื่อลดความซ้ำซ้อนของเอกสาร ประหยัดต้นทุน และการพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้

การให้สัตยาบันภาคผนวกและพิธีสารแนบท้ายความตกลงว่าด้วยการขนส่งข้ามพรมแดนอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (Cross-Border Transport Agreement : CBTA) รวม 20 ฉบับ ได้ให้สัตยาบันแล้ว 14 ฉบับ สาเหตุที่ยังไม่สามารถให้สัตยาบันอีก 6 ฉบับได้เนื่องจากประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายรองรับ จึงต้องรออนุมัติจากกฎหมายในประเทศก่อน ซึ่งอาจทำให้ไทยอยู่ในฐานะที่ดำเนินงานได้ล่าช้าที่สุดการดำเนินงาน CBTA นำร่อง ณ ด้านพรมแดนด่านมุกดาหาร ระหว่างไทย-ลาว-เวียดนามจำนวนรถ 400 คัน และเตรียมลงนามเพื่อขยายเส้นทาง EWEC เชื่อมต่อกรุงเทพฯ-เวียงจันทน์-ฮานอย ด้านอรัญประเทศ ระหว่างไทย-กัมพูชา จำนวนรถ 40 คัน ด้านแม่สาย-ท่าขี้เหล็ก และด้านแม่สาย-ท่าขี้เหล็ก ระหว่างไทย-เมียนมาร์ เมียนมาร์แจ้งว่ายังไม่มีความพร้อมด้านเชียงของ-ห้วยทราย และด่านโมฮัน-บ่อเต็น ระหว่างไทย-สปป.ลาว-จีน เสนอกรอบการเจรจาเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภา

4.1.3 พัฒนาบุคลากรในธุรกิจการขนส่งและโลจิสติกส์ ความรุนแรงของสถานการณ์ขาดแคลนแรงงานภายในประเทศและแนวโน้มค่าจ้างแรงงานที่สูงขึ้นในทุกสาขาของกิจกรรมโลจิสติกส์ ผลักดันให้เกิดการโยกย้ายหน่วยธุรกิจการผลิตและบริการไปสู่พื้นที่ต่างจังหวัด พื้นที่ชายแดนหรือประเทศเพื่อนบ้านที่เข้าถึงแรงงานได้สะดวกมากขึ้นในระดับปฏิบัติการแรงงานที่ขาดแคลนมากที่สุดของธุรกิจการขนส่งและโลจิสติกส์ในขณะนี้คือ พนักงานขับรถบรรทุก ซึ่งผู้ประกอบการบางรายต้องลดจำนวนเที่ยวขนเพราะขาดพนักงานขับรถ (สัดส่วนรถบรรทุกที่ไม่ได้ใช้งานเนื่องจากขาดแคลนพนักงานขับรถอยู่ที่ประมาณ 20-30 ของปริมาณรถทั้งหมด) โดยปี 2556 กรมพัฒนาฝีมือแรงงานร่วมกับภาคเอกชน เปิดอบรมหลักสูตรพนักงานขับรถบรรทุกสินค้า และหลักสูตรพนักงานขับรถขนส่งสินค้ามีอาชีพ รวมจำนวน 106 คน ในขณะเดียวกันการปรับขึ้นค่าแรงเป็น 300 บาท เท่ากันทั่วประเทศทำให้แนวโน้มขาดแคลนแรงงานระดับปฏิบัติการในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑลหรือเมืองใหญ่มีความรุนแรงขึ้น คาดว่าจะเกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานกลับถิ่นฐานในสวนหนึ่ง และทำให้เกิดแรงกดดันให้สถานประกอบการปรับกระบวนการผลิตเพื่อลดกำลังคน และหาแนวทางโยกย้ายกิจกรรมการผลิต (Relocation) ไปสู่พื้นที่ที่สามารถเข้าถึงแรงงานได้สะดวก ซึ่งอาจจะอยู่ในบริเวณต่างจังหวัดหรือในประเทศเพื่อนบ้าน สำหรับในระดับแรงงานมีฝีมือที่ทยอยเข้าสู่ตลาดแรงงานมักจะมีข้อร้องเรียนจากผู้ประกอบการว่านักศึกษาที่จบใหม่ขาดทักษะในการปฏิบัติงานในกิจกรรมหรือบริการด้านโลจิสติกส์ที่สอดคล้องกับสภาพธุรกิจจริง และ/หรือขาดแคลนพนักงานระดับมีอาชีพ

4.1.4 เชื่อมโยงการพัฒนาเศรษฐกิจตามแนวพื้นที่ชายแดน เขตเศรษฐกิจชายแดน ตลอดจนเชื่อมโยงระบบการผลิตกับพื้นที่ตอนในของประเทศ ภายใต้พระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ 2 ล้านล้านบาท มีโครงการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านศุลกากรในพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนในภาคเหนือ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก และภาคใต้ ได้แก่ ด้านศุลกากรเชียงของและด้านศุลกากรเชียงแสน จ.เชียงราย ด้านศุลกากรแม่สอด จ.ตาก ด้านศุลกากรมุกดาหาร ด้านศุลกากรนครพนม ด้านศุลกากรหนองคาย ด้านศุลกากรอรัญประเทศ จ.สระแก้ว ด้านศุลกากรบ้านพุน้ำร้อน จ.กาญจนบุรี ด้านศุลกากรสะเดา และด้านศุลกากรปาดังเบซาร์ จ.สงขลา ด้านศุลกากรสุโขทัย-ลก และด้านศุลกากรตากใบ จ.นราธิวาส เพื่อเพิ่มศักยภาพของด้านศุลกากรในการเชื่อมโยงการพัฒนาเศรษฐกิจตามแนวพื้นที่ชายแดนให้สามารถรองรับการขยายตัวด้านการค้าและการลงทุนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านโดยเฉพาะจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (AEC) นอกจากนี้ มีการประกาศใช้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ.2556 เป็นเครื่องมือสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อส่งเสริมการค้าและการลงทุนของประเทศโดยใช้โอกาสจากการเชื่อมโยงด้านคมนาคมขนส่งของภูมิภาคอาเซียน

4.2 การพัฒนาฐานลงทุนโดยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับอนุภูมิภาคและภูมิภาคอาเซียน

4.2.1 พัฒนาพื้นที่ในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศให้เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้มีการผลักดันการเปิดและยกระดับจุดผ่านแดนที่มีศักยภาพทางการค้าและการคมนาคมเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ ลาว กัมพูชา เมียนมาร์ และมาเลเซีย เพื่อขยายปริมาณการค้าผ่านแดนและเพิ่มช่องทางการเดินทางสัญจรระหว่างประชาชน ตลอดจนได้ผลักดันโครงการพัฒนาร่วมและการแก้ไขปัญหาข้ามพรมแดนต่างๆ ร่วมกันให้เกิดความคืบหน้า ดังนี้

1) **ไทย - เมียนมาร์** ประเทศไทยมีส่วนสำคัญในการสนับสนุนการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของเมียนมาร์อย่างต่อเนื่อง รวมถึงการส่งเสริมการค้าชายแดนและการไปมาหาสู่ระหว่างประชาชนทั้งสองประเทศ โดยเปิดจุดผ่านแดนถาวรที่บ้านพุน้ำร้อน จังหวัดกาญจนบุรี เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2556 ในขณะเดียวกัน เมียนมาร์ได้เปิดสำนักงานการค้าชายแดน 2 แห่ง ที่ด่านทิกตรงข้ามบ้านน้ำพุร้อน และที่บ้านมอต่อ เมืองมะริด ภาคตะนาวศรี ตรงข้ามด่านสิงขร ประจวบคีรีขันธ์ นอกจากนี้ ทั้งสองประเทศมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดในฐานะหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนา โดยทั้งสองประเทศได้มีการลงนามบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการพัฒนาที่ครอบคลุมในเขตเศรษฐกิจพิเศษทวายและพื้นที่โครงการที่เกี่ยวข้องร่วมกันระหว่างการเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการของประธานาธิบดีเมียนมาร์ เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2555 บันทึกความเข้าใจดังกล่าวมีสาระสำคัญโดยระบุสิทธิและหน้าที่ของรัฐบาลไทยที่จะสนับสนุนการช่วยเหลือทางเทคนิค ถ่ายทอดเทคโนโลยี แนวการปฏิบัติที่เป็นเลิศในด้านการจัดการสนับสนุนการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการค้าและการลงทุน เร่งรัดการก่อสร้างเส้นทางจากจุดผ่านแดนไทย - เมียนมาร์ ไปยังกรุงเทพฯ - แหลมฉบัง และให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ต่อความพยายามในการระดมทุนเพื่อดำเนินโครงการรัฐบาลไทยและเมียนมาร์ได้เห็นพ้องร่วมกันให้มีการจัดตั้งกลไกคณะกรรมการร่วมไทย-เมียนมาร์ ว่าด้วยการพัฒนาที่ครอบคลุมในเขตเศรษฐกิจพิเศษทวายและพื้นที่โครงการที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นทางการใน 3 ระดับ ประกอบด้วย 1) กลไกระดับนโยบาย คือ คณะกรรมการร่วมระดับสูงระหว่างไทย-เมียนมาร์ เพื่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษทวายและพื้นที่โครงการที่เกี่ยวข้อง (Myanmar-Thailand Joint High Level Committee for the Comprehensive Development in the Dawei SEZ and Its Related Project Areas: JHC) 2) กลไกระดับบริหารจัดการ คือ คณะกรรมการประสานงานระหว่างไทย-เมียนมาร์เพื่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษทวายและพื้นที่โครงการที่เกี่ยวข้อง (Myanmar-Thailand Joint Coordinating Committee for the Comprehensive Development in the Dawei SEZ and Its Related Project

Areas: JCC) และ 3) กลไกระดับปฏิบัติการ คือ คณะอนุกรรมการร่วม (Joint Sub-Committees) 6 สาขา ได้แก่ สาขาโครงสร้างพื้นฐานและการก่อสร้าง สาขาอุตสาหกรรมเฉพาะด้านและการพัฒนาธุรกิจ สาขาพลังงาน สาขาพัฒนาชุมชน สาขากฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง และสาขาการเงิน ซึ่งกลไกในแต่ละระดับได้มีการประชุมอย่างต่อเนื่อง โดยมีมติที่สำคัญ ได้แก่ เห็นชอบโครงการที่มีความสำคัญเร่งด่วน 8 โครงการ คือ ถนนท่าเรือน้ำลึก นิคมอุตสาหกรรม โรงไฟฟ้าระยะเริ่มแรก น้ำและระบบบำบัดน้ำเสีย โทรคมนาคม การพัฒนาชุมชน และรถไฟความเร็วสูง ตลอดจนเห็นชอบโครงสร้าง รูปแบบ และสัญญาผู้ถือหุ้นของ บริษัท ทวาย เอส อี แซด ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด เพื่อเป็นกลไกการลงทุนของโครงการในลักษณะนิติบุคคลเฉพาะกิจ (Special Purpose Vehicle: SPV) พร้อมทั้งเห็นชอบให้เชิญประเทศญี่ปุ่นเข้าเป็นหุ้นส่วนการลงทุน รัฐบาลไทยและเมียนมาร์ได้ร่วมกันจัดตั้งกลไกการลงทุนระหว่างประเทศในลักษณะของนิติบุคคลเฉพาะกิจ (SPV) ในประเทศไทย ในรูปแบบของบริษัท ทวาย เอส อี แซด ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (Dawei SEZ Development Co., Ltd.) ถือหุ้นโดย สำนักงานพัฒนาความร่วมมือเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (องค์การมหาชน) ของไทย ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาเศรษฐกิจและความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน และ Foreign Economic Relations Department (FERD) ของเมียนมาร์ ในสัดส่วนการถือหุ้นที่เท่ากัน เพื่อเป็นหน่วยธุรกิจที่รับผิดชอบพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย และทำหน้าที่ระดมทุนมาพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานหลัก

2) ไทย - ลาว ได้ยกระดับจุดผ่อนปรน 2 แห่ง คือจุดผ่อนปรนภูจู้ จังหวัดอุดรดิษฐ์ และจุดผ่อนปรนบ้านสบรวก จังหวัดเชียงราย ให้เป็นจุดผ่านแดนถาวร และได้อนุมัติงบประมาณสำหรับปรับปรุงและก่อสร้างถนนเพื่อเชื่อมต่อไทย - ลาว บริเวณจุดผ่านแดนจังหวัดพะเยา ส่วนฝ่ายลาวกำลังพัฒนาพื้นที่เพื่อรองรับการพัฒนาให้เป็นด่านสากล นอกจากนี้ รัฐบาลทั้งสองประเทศได้รื้อฟื้นกลไกการประชุมคณะรัฐมนตรีร่วมอย่างไม่เป็นทางการ โดยไทยได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมคณะรัฐมนตรีร่วมไทย - ลาว ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2556 ที่จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องที่จะผลักดันความร่วมมือในการอำนวยความสะดวกในการผ่านแดน เร่งรัดการพัฒนาความเชื่อมโยงทางถนนและรถไฟ และเร่งรัดการหารือเรื่องเขตแดน นอกจากนี้ยังมีการลงนามบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการเกษตรไทย - ลาว และความตกลงว่าด้วยกรรมสิทธิ์การใช้ การบริหาร และการบำรุงรักษา สะพานมิตรภาพ 4 (เชียงของ - ห้วยทราย) อนึ่ง ทั้งสองฝ่ายกำลังศึกษาความเป็นไปได้ในการก่อสร้างสะพานมิตรภาพแห่งที่ 5 (บึงกาฬ - ปากซัน)

3) ไทย - กัมพูชา ในการประชุมคณะกรรมการร่วมว่าด้วยความร่วมมือทวิภาคี ไทย - กัมพูชา ครั้งที่ 8 เมื่อวันที่ 25 - 26 ธันวาคม 2555 ซึ่งที่ประชุมเห็นพ้องที่จะส่งเสริมความร่วมมือกันใน 3 ด้าน คือ (1) ด้านการเมืองและความมั่นคง โดยเฉพาะการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดน และแก้ไขปัญหาการลักลอบตัดไม้ (2) ด้านเศรษฐกิจ และการท่องเที่ยว ซึ่งมีประเด็นสำคัญคือการประกาศใช้การตรวจลงตราเดียวไทย - กัมพูชาภายใต้กรอบ ACMECS (ACMECS Single Visa) เมื่อวันที่ 27 ธันวาคม 2555 และ (3) ด้านสังคมและการพัฒนา เช่น การสานต่อโครงการพัฒนาชุมชนของไทยในกัมพูชา ในด้านการดำเนินการกรณีกัมพูชาขอให้ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ (International Court of Justice: ICJ) ตีความคำพิพากษาคดีปราสาทพระวิหาร ปี 2505 รัฐบาลพร้อมด้วยคณะที่ปรึกษากฎหมายของไทย ได้ร่วมการอธิบายเพิ่มเติมทางวาจาต่อศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ ณ กรุงเฮก ประเทศเนเธอร์แลนด์ เมื่อวันที่ 15 - 19 เมษายน 2556 ซึ่งได้นำเสนอประเด็นข้อต่อสู้ของไทยต่อศาลฯ อย่างครบถ้วนและครอบคลุม โดยมีส่วนราชการที่เกี่ยวข้องร่วมด้วย อาทิ กระทรวงกลาโหม กรมแผนที่ทหาร สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงาน

คณะกรรมการกฤษฎีกาและกระทรวงการต่างประเทศ โดยมีการถ่ายทอดสดเพื่อให้สาธารณชนได้รับทราบข้อมูลอย่างทั่วถึงและโปร่งใส

4) **ไทย - มาเลเซีย** การประชุมคณะกรรมการว่าด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศไทย - มาเลเซีย ระดับรัฐมนตรี (JDS) ครั้งที่ 3 เมื่อวันที่ 14 - 15 ธันวาคม 2555 ณ จังหวัดภูเก็ต เน้นความร่วมมือเพื่อพัฒนาพื้นที่ชายแดนและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ชายแดนของทั้งสองประเทศ โดยไทยและมาเลเซียได้จัดการสำรวจพื้นที่ชายแดนไทย-มาเลเซียร่วมกันระหว่างวันที่ 30 มกราคม-1 กุมภาพันธ์ 2556 และได้ร่วมยกร่างแผนปฏิบัติการตามกรอบคณะกรรมการว่าด้วยยุทธศาสตร์ร่วมในการพัฒนาพื้นที่ชายแดนไทย-มาเลเซีย เพื่อใช้เป็นกรอบการดำเนินการด้านการพัฒนาความเชื่อมโยงตลอดพื้นที่ชายแดนภาคใต้กับแผนพัฒนาพื้นที่ภาคเหนือ (Northern Corridor Economic Region: NCER) และแผนพัฒนาภาคตะวันออก (East Coast Economic Region: ECER) ของมาเลเซียต่อไป ในการประชุมหารือประจำปี ครั้งที่ 5 ระหว่างนายกรัฐมนตรีของไทยกับนายกรัฐมนตรีมาเลเซีย เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2556 ณ ประเทศมาเลเซีย มีความสำเร็จหลายประการ เช่น (1) ทั้งสองฝ่ายแสดงเจตนารมณ์ทางการเมืองร่วมกันในการสนับสนุนการพูดคุยเพื่อสันติภาพในจังหวัดชายแดนภาคใต้และจะส่งเสริมความร่วมมือด้านความมั่นคงในองค์กรรวม (2) เร่งรัดความร่วมมือเพื่อแก้ไขปัญหาบุคคลสองสัญชาติ (3) ความร่วมมือด้านการตรวจคนเข้าเมืองควบคู่ไปกับการแก้ไขปัญหาด้านเทคนิคในการเปรียบเทียบฐานข้อมูลบุคคลสองสัญชาติ (4) การเพิ่มมูลค่าการค้าและการลงทุนระหว่างกัน (5) การส่งเสริมการเชื่อมโยงในพื้นที่ชายแดน โดยให้เร่งรัดการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโก-ลกสองแห่งเชื่อมอำเภอตากใบกับด่านเปิงกาลัย และอำเภอสุไหงโก-ลกกับด่านรันเตาปันยัง เร่งเปิดด่านบ้านประกอบ - ดุเรียนบุหร่งอย่างเป็นทางการ และเชื่อมแผนพัฒนาเศรษฐกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้กับรัฐทางตอนเหนือและตะวันออกของมาเลเซีย (6) ความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่ชายแดนโดยภาคเอกชน (7) ขอความร่วมมือในการพิจารณาออกใบอนุญาตทำงานให้แรงงานไทยจากจังหวัดชายแดนภาคใต้ทำงานในตำแหน่งบริการในร้านอาหารไทยได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย

4.2.2 **พัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนและเมืองชายแดนให้มีบทบาทการเป็นประตูเชื่อมโยงเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน** คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2556 เห็นชอบแนวทางการศึกษาแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่ที่มีศักยภาพ และให้ดำเนินการศึกษาแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ โดยจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของประเทศไทยและจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในระดับพื้นที่ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแผนแม่บทในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษที่เหมาะสมในพื้นที่ที่มีศักยภาพสูง มีการออกประกาศระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2556 เพื่อเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนการส่งเสริมสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีศักยภาพให้สามารถพัฒนาพื้นที่ตนเองขึ้นเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และส่งเสริมการดำเนินการของหน่วยราชการในลักษณะแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จเพื่อการส่งเสริมการค้าและการลงทุนของประเทศโดยใช้ประโยชน์จากการเชื่อมโยงด้านคมนาคมขนส่งของภูมิภาคอาเซียนตามข้อตกลงการค้าเสรีภายใต้กรอบอาเซียนและข้อตกลงภายใต้กรอบเศรษฐกิจอื่น และการค้าบริเวณพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

นอกจากนี้ โครงการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านศุลกากร ภายใต้พระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ ได้สนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านศุลกากร บริเวณพื้นที่เศรษฐกิจชายแดน

สำคัญในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก และภาคใต้ ได้แก่ ด้านศุลกากร เชียงของและด้านศุลกากรเชียงแสน จ.เชียงราย ด้านศุลกากรแม่สอด จังหวัดตาก ด้านศุลกากรมุกดาหาร ด้านศุลกากรนครพนม ด้านศุลกากรหนองคาย ด้านศุลกากรรัฐประเทศ จังหวัดสระแก้ว ด้านศุลกากรบ้าน พุน้ำร้อน จังหวัดกาญจนบุรี ด้านศุลกากรสะเตา และด้านศุลกากรปาดังเบซาร์ จังหวัดสงขลา และ ด้านศุลกากรสุโขทัย-ลก และด้านศุลกากรตากใบ จังหวัดนราธิวาส เพื่อเพิ่มศักยภาพของด้านศุลกากรในการ รองรับการค้าชายแดนด้านการค้าและการลงทุนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านโดยเฉพาะจากการเข้าสู่ ประชาคมอาเซียน

4.2.3 บูรณาการแผนพัฒนาพื้นที่เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน ในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 11 ผู้นำอาเซียนได้เห็นชอบการนำแผนแม่บทด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน (Master Plan on ASEAN Connectivity) มาใช้ขับเคลื่อนการพัฒนาความเชื่อมโยงระหว่างกันนับตั้งแต่การประชุมสุดยอด อาเซียนที่นครฮานอย สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามในปี 2553 ซึ่งต่อมาไทยได้มีบทบาทในการขับเคลื่อน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโครงข่ายโลจิสติกส์เพื่อสร้างความเชื่อมโยงภายในภูมิภาคอาเซียนและการ เชื่อมโยงระหว่างอาเซียนกับตลาดภายนอก โดยไทยมีบทบาทนำในการพัฒนาความเชื่อมโยงในอนุภูมิภาคที่ถือ ได้ว่าเป็น Building Bloc สำคัญสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ได้แก่ กรอบอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS) และ กรอบแผนงานการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย (IMT-GT) ตามปฏิบัติการ GMS และแผน IMT-GT Implementation Blueprint ปี 2555-2559

1) **การพัฒนาเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านในกรอบ GMS** ไทยได้เร่งรัดการ พัฒนาตามแนวพื้นที่เศรษฐกิจเหนือ-ใต้ (North-South Economic Corridor) แนวพื้นที่ตะวันออก-ตะวันตก (East-West Economic Corridor) และแนวพื้นที่เศรษฐกิจตอนใต้ (Southern Corridor) โดยเฉพาะการ เร่งรัดการพัฒนาเศรษฐกิจตามแนวเมืองชายแดนเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านใน 7 เมืองภาคเหนือ ตะวันตก และตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งดำเนินการศึกษาความเหมาะสมโดย สศช.

2) **การพัฒนาความเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านในกรอบ IMT-GT** ไทยและ มาเลเซียได้เร่งรัดการพัฒนาความเชื่อมโยงระหว่างภาคใต้ของไทยกับแนวพื้นที่เศรษฐกิจภาคเหนือ (Northern Corridor Economic Region) และพื้นที่เศรษฐกิจภาคตะวันออก (East Coast Economic Region) โดยเฉพาะแผนพัฒนาฉบับที่ 10 ของมาเลเซีย ได้เร่งรัดการพัฒนาตามแผน Economic Transformation Program เพื่อเร่งรัดการพัฒนาให้เท่าเทียมกันทั้งประเทศโดยใช้ประโยชน์จากการพัฒนาเชื่อมโยงกับไทย โดย มีความก้าวหน้าล่าสุดได้แก่ความตกลงร่วมกันของผู้นำไทยและมาเลเซียในการเร่งรัดการก่อสร้างสะพานข้าม แม่น้ำโกลกแห่งใหม่ที่อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาสเชื่อมโยงกับเมืองตุมปุต รัฐกลันตัน ซึ่งมีความคืบหน้าใน การศึกษาความเหมาะสมแล้วเสร็จและอยู่ระหว่างการออกแบบรายละเอียดโดยกรมทางหลวงของไทย เพื่อ เตรียมการก่อสร้างในปี 2558 และสะพานข้ามแม่น้ำโกลกแห่งที่สองที่อำเภอสุโขทัย จังหวัดนราธิวาส- เมืองรันเตาปายยัง รัฐกลันตัน ซึ่งศึกษาความเหมาะสมแล้วเสร็จและอยู่ระหว่างการออกแบบรายละเอียดโดย กระทรวงการก่อสร้างของมาเลเซีย เพื่อเตรียมการก่อสร้างในปี 2557 สำหรับการพัฒนาด้านชายแดนได้ ก่อสร้างด้านศุลกากรบ้านประกอบ อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลาแล้วเสร็จ สามารถเปิดทำการในเดือนกันยายน 2556 เพื่อเชื่อมโยงกับด่านดูเรียนบุหรง รัฐเกดะห์ มาเลเซีย ซึ่งก่อสร้างแล้วเสร็จก่อนแล้ว โดยมีการเร่งรัดการ พัฒนาเศรษฐกิจตามแนวเมืองชายแดนเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านใน 2 เมืองชายแดน เพื่อจัดตั้งเขต เศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งบูรณาการแผนพัฒนากับประเทศมาเลเซีย ดำเนินการศึกษาความเหมาะสมโดย สศช.

4.3 การสร้างความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

4.3.1 พัฒนาความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชนที่มีศักยภาพ โดยการส่งเสริมผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจในการประกอบธุรกิจ การลงทุน โอกาสในการลงทุนในตลาดอาเซียน ซึ่งมีผู้ประกอบการสนใจเข้าร่วมสัมมนาทั้งสิ้น 214 ราย การพัฒนาตลาดภายในประเทศสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) เสริมสร้างขีดความสามารถการแข่งขันและเชื่อมโยงการผลิตและการตลาดสู่สากล ซึ่งมีผู้ประกอบการเข้าร่วมโครงการจำนวน 1,600 ราย ทำให้มียอดขายเพิ่มขึ้นร้อยละ 5 การจัดกิจกรรมสัมมนาส่งเสริมการค้าการลงทุนในประเทศเพื่อนบ้าน 3 ครั้ง มีผู้ประกอบการเข้าร่วมจำนวน 830 คน การประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ความรู้ด้านระเบียบบริหารการค้าพร้อมเข้าสู่ AEC ให้กับผู้ประกอบการสินค้าอย่างน้อย 4 กลุ่มสินค้า เพื่อเสริมสร้างความพร้อมด้านการจัดระเบียบบริหารการค้า รองรับการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รวมทั้งการสนับสนุนคหามาตรฐานในการแสดงสินค้าให้กับประเทศเพื่อนบ้านในการเข้าร่วมงานแสดงสินค้าในประเทศไทย เช่น งานแสดงสินค้าอัญมณีและเครื่องประดับ (Bangkok Gems & Jewelry Fair 2012) งานแสดงสินค้าเฟอร์นิเจอร์ (TIFF 2012) งานแสดงสินค้าอาหาร (THAIFEX 2012) ตลอดจนการจัดงานแสดงสินค้า Thailand Trade Exhibition จำนวน 21 งาน ใน 12 ประเทศ ได้แก่ ประเทศพม่า กัมพูชา ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย เวียดนาม สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ลาว อินเดียน โปแลนด์ เช็กและบังคลาเทศ โดยมีผู้ประกอบการไทยเข้าร่วมงานแสดงสินค้านี้ทั้งสิ้น 2,072 ราย

4.3.2 เสริมสร้างความเข้มแข็งให้สถาบันการศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับสากล ได้มีการดำเนินการปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาทุกระดับ การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้สู่สากล การวิจัย พัฒนาหลักสูตร สื่อ กระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลให้ทันสมัย ทัดเทียมนานาชาติ การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นสมรรถนะเพื่อพัฒนาทักษะและประสบการณ์วิชาชีพ และการพัฒนามาตรฐานและคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยใช้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เป็นเครื่องมือให้สถาบันอุดมศึกษาใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ สามารถใช้เป็นกลไกในการรับรองคุณวุฒิกับนานาชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยในปีที่ 2555 ได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิฯ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อมีผลบังคับใช้จำนวน 4 สาขาวิชา คือ มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาภาษาไทย มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา สาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ และมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์ นอกจากนี้ได้มีการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ด้วยการเตรียมความพร้อมให้แก่สถานศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษา โดยปรับหลักสูตรให้มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เทคโนโลยีและภาษาเพื่อนบ้าน การพัฒนาหลักสูตรและส่งเสริมการวิจัย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและภาษาของประเทศเพื่อนบ้าน

สำหรับผลการจัดอันดับสถาบันอุดมศึกษานานาชาติ พบว่า ในปี 2555 ไทยอยู่ในอันดับที่ 200 ลงมา แม้ว่าอันดับมหาวิทยาลัยของไทยยังเป็นรองประเทศในภูมิภาคเดียวกัน ได้แก่ ไต้หวัน ญี่ปุ่น สิงคโปร์ จีน ฮองกงและเกาหลี แต่ดีกว่าประเทศสมาชิกอาเซียน อาทิ มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ โดยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อยู่ในอันดับที่ 140 ของโลก อันดับที่ 16 ในเอเชีย และอันดับที่ 2 ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ส่วนจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อยู่ในอันดับที่ 173 ของโลก อันดับที่ 19 ในเอเชีย และอันดับ 3 ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ส่วนดัชนีการพัฒนามนุษย์ (Human Development Index : HDI)

พบว่า ในปี 2554 และ 2555 ดัชนีการพัฒนามนุษย์ของประเทศไทยมีค่าลดลงเล็กน้อยจาก 0.69 เป็น 0.68 และอยู่ในอันดับที่ 103 จาก 187 ประเทศ

นอกจากนี้ ยังพบว่าแรงงานไทยยังมีปัญหาด้านทักษะการสื่อสารภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษซึ่งมีทักษะที่ต่ำกว่าประเทศเพื่อนบ้าน ดังจะเห็นได้จากผลการจัดอันดับทักษะด้านภาษาอังกฤษ ปี 2555 ของ Education First จาก 54 ประเทศทั่วโลก (ที่คนในประเทศไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลักหรือภาษาเดียว) ประเทศไทยอยู่อันดับที่ 53 รองจากประเทศลิเบีย ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลการสำรวจความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของบัณฑิตไทยของศูนย์ทดสอบทางวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจากคะแนนสอบของภาษาอังกฤษ TOEFL พบว่าไทยมีคะแนนเฉลี่ย 450 ที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานสากล ในขณะที่ประเทศมาเลเซีย อินโดนีเซีย พม่า เวียดนาม กัมพูชา มีคะแนนเฉลี่ยมากกว่า 500 และผลจากการทดสอบ O-NET ภาษาอังกฤษของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 50 คือ ป.6 คะแนนเฉลี่ย 36.98 ม.3 คะแนนเฉลี่ย 28.71 และม.6 คะแนนเฉลี่ย 22.12

ตารางที่ 3 การจัดอันดับทักษะภาษาอังกฤษโดยการเปรียบเทียบกับกลุ่มประเทศในเอเชียประจำปี 2012

อันดับ	ประเทศ	คะแนนเฉลี่ย	ระดับ
12	สิงคโปร์	58.65	ระดับสูง
13	มาเลเซีย	57.95	ระดับสูง
14	อินเดีย	57.49	ระดับปานกลาง
17	ปากีสถาน	56.03	ระดับปานกลาง
21	เกาหลีใต้	55.35	ระดับปานกลาง
22	ญี่ปุ่น	55.14	ระดับปานกลาง
25	ฮ่องกง	53.65	ระดับปานกลาง
27	อินโดนีเซีย	53.31	ระดับต่ำ
30	ไต้หวัน	52.42	ระดับต่ำ
31	เวียดนาม	52.14	ระดับต่ำ
36	จีน	49.00	ระดับต่ำ
53	ไทย	44.36	ระดับต่ำมาก

ที่มา : ข้อมูลจาก Education First

4.4 การเข้าร่วมเป็นภาคีความร่วมมือระหว่างประเทศระหว่างภูมิภาคโดยมีบทบาทที่สร้างสรรค์เพื่อเป็นทางเลือกในการดำเนินนโยบายระหว่างประเทศในเวทีโลก

4.4.1 รักษาบทบาทของไทยในการมีส่วนร่วมกำหนดยุทธศาสตร์ของกรอบความร่วมมือที่ดำเนินอยู่ อาทิ

1) **ความร่วมมือในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง 6 ประเทศ (Greater Mekong Subregion: GMS)** มีการพัฒนาความร่วมมือและเสริมสร้างความเข้มแข็งภายในกลุ่มที่ต้องเผชิญกับความท้าทายที่มากขึ้น อย่างไรก็ตามในช่วงที่ผ่านมาได้มีพัฒนาการก้าวหน้าอย่างเด่นชัดโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องโครงสร้างพื้นฐาน การค้า การอำนวยความสะดวกการค้าและการขนส่งข้ามพรมแดน ทั้งนี้ปัจจุบันแผนงาน GMS อยู่ระหว่างการจัดทำกรอบการลงทุนของภูมิภาค ซึ่งจะช่วยกำหนดโครงการลงทุนที่สนับสนุนความ

ต้องการในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจอย่างเป็นรูปธรรมตามแนวทางที่กำหนดภายใต้กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาแผนงาน GMS ฉบับใหม่ (ปี 2555-2565) ที่เน้นการพัฒนาแนวระเบียงเศรษฐกิจเป็นแนวทางหลัก นอกจากนี้ การประชุมระดับรัฐมนตรี 6 ประเทศลุ่มแม่น้ำโขง ครั้งที่ 18 ระหว่างวันที่ 11-12 ธันวาคม 2555 ณ นครหนานหนิง สาธารณรัฐประชาชนจีน ในโอกาสการประชุมนี้ รัฐมนตรีแผนงาน GMS ได้หารือร่วมกัน เพื่อเสนอแนะแนวทางการจัดทำกรอบการลงทุนฯ โดยสนับสนุนให้กรอบการลงทุนฯ มีความชัดเจนตามแนวคิดการพัฒนาที่สร้างสรรค์ ครอบคลุม และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และเร่งพัฒนาเส้นทางขนส่งให้เป็นระเบียงเศรษฐกิจโดยเน้นการพัฒนาการเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาเมืองและเมืองชายแดน การพัฒนาศูนย์กลางเศรษฐกิจและเขตเศรษฐกิจพิเศษ นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับการเพิ่มผลิตภาพของภาคเกษตร การทำเกษตรแบบทันสมัยและความปลอดภัยทางอาหาร เพิ่มความมั่นคงด้านพลังงาน การพัฒนาศักยภาพของภาคส่วนต่างๆ อาทิ แรงงาน หน่วยงานภาครัฐ ตลอดจนการปรับปรุงกฎระเบียบและกฎหมายให้เอื้อต่อการลงทุน รัฐมนตรีทุกประเทศเห็นพ้องกันว่า การส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนระหว่างภาครัฐและเอกชน การเพิ่มบทบาทของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม การใช้ประโยชน์จากคณะทำงาน 9 สาขาภายใต้แผนงาน GMS และสารธุรกิจ 6 ประเทศลุ่มแม่น้ำโขง รวมถึงการเชื่อมโยงแผนงาน GMS กับอาเซียน อาเซียน+3 (จีน เกาหลีใต้ และญี่ปุ่น) และกลไกระดับภูมิภาคอื่นๆ จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการระดมทุนเพื่อการพัฒนา

2) การประชุมเวทีหารือเพื่อพัฒนาแนวระเบียงเศรษฐกิจ ครั้งที่ 5 และการประชุมหารือเพื่อสร้างโอกาสทางธุรกิจ ระหว่างวันที่ 6-8 สิงหาคม 2556 ณ โรงแรมอินเตอร์คอนติเนนตัล กรุงเทพฯ โดยที่ประชุมได้เปิดโอกาสให้รัฐมนตรี เจ้าหน้าที่ภาครัฐ และเอกชนได้แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นร่วมกันในเรื่องกรอบการลงทุนของภูมิภาค (Regional Investment Framework) ซึ่งจะใช้เป็นกลไกการนำกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาแผนงาน GMS ในระยะ 10 ปีข้างหน้า ทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพและการอำนวยความสะดวกข้ามแดน รวมถึงความร่วมมือด้านอื่น ๆ ที่มีลำดับความสำคัญสูง ได้แก่ การพัฒนาแนวระเบียงเศรษฐกิจ คมนาคมขนส่ง พลังงานและตลาดซื้อขายไฟฟ้า โทรคมนาคม และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การท่องเที่ยว การเกษตร สิ่งแวดล้อม และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ไปสู่การปฏิบัติที่เน้นการส่งเสริมการลงทุนและกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เพื่อใช้ประโยชน์การพัฒนาแนวระเบียงเศรษฐกิจอย่างเต็มศักยภาพ ทั้งนี้ ที่ประชุมได้หารือเกี่ยวกับข้อเสนอโครงการรายสาขาการพัฒนา/โครงการลำดับความสำคัญสูง ก่อนนำเสนอต่อที่ประชุมระดับรัฐมนตรี GMS ครั้งที่ 19 ในเดือนธันวาคม 2556 ณ นครเวียงจันทน์ สปป.ลาว และยังได้มีการประชุมหารือกับภาคเอกชนเพื่อสร้างโอกาสทางธุรกิจในการดำเนินโครงการที่อยู่ในกรอบการลงทุนของภูมิภาคร่วมกัน และช่วยพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงภายใต้การพัฒนาแนวระเบียงเศรษฐกิจตามแผนงาน GMS เพื่อเชื่อมโยงการพัฒนาเศรษฐกิจในสู่ประชาคมอาเซียน

3) ความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น (Mekong - Japan Cooperation Framework) มีความก้าวหน้าการดำเนินงานภายใต้แผนปฏิบัติการสำหรับการดำเนินงานในด้านความร่วมมือลุ่มน้ำโขง-ญี่ปุ่นด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม (Mekong Development Roadmap under the MJ-CI Action Plan) เพื่อสนับสนุนการค้าการลงทุนของภูมิภาค และรับทราบการดำเนินงานของญี่ปุ่นในการศึกษาเพื่อจัดทำแผนการพัฒนาเศรษฐกิจของภูมิภาคลุ่มน้ำโขงในภาพรวม

4) ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิรวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง (ACMECS) การประชุมผู้นำยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิรวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง (ACMECS) ครั้งที่ 5 นายกรัฐมนตรีได้เข้าร่วมการประชุมดังกล่าวเมื่อวันที่ 12-13 มีนาคม 2556 ณ เวียงจันทน์ ซึ่งไทยประสบความสำเร็จในการผลักดันแนวคิด 2 ประการให้บรรจุในแผนปฏิบัติการ ACMECS ปี ค.ศ. 2013 – 2015 คือ (1) การสร้างฐานการผลิตเดียวในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ตามแนวทางประชาคมอาเซียน (2) การดำเนินการเพื่อให้อนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงเป็นส่วนหนึ่งของห่วงโซ่อุปทานโลก นอกจากนี้ ในการประชุมดังกล่าว ได้มีการลงนามบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือในการส่งเสริมการทำเกษตรแบบมีสัญญาภายใต้ ACMECS ระหว่างไทยกับลาว โดยนายกรัฐมนตรีสองประเทศเป็นสักขีพยาน ซึ่งจะช่วยส่งเสริมการค้า การลงทุน ตลอดจนช่วยสร้างงานและรายได้ให้กับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้าน อนึ่ง เมื่อเดือนมิถุนายน 2556 ไทยและกัมพูชาได้ลงนามบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือในการส่งเสริมการทำเกษตรแบบมีสัญญาภายใต้ ACMECS ระหว่างทั้งสองประเทศ ระหว่างการประชุมคณะกรรมการร่วมด้านการพัฒนาพื้นที่ชายแดนและการเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมไทย-กัมพูชา ครั้งที่ 1 ณ กรุงเทพมหานคร

5) ความร่วมมือเอเชีย (Asia Cooperation Dialogue: ACD) ไทยได้ริเริ่มและมีบทบาทในการผลักดันให้กรอบความร่วมมือเอเชียเป็นเวทีหารือระดับนโยบายและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในเอเชีย โดยใช้ประโยชน์จากจุดแข็งและศักยภาพที่หลากหลายของประเทศสมาชิกจากทุกอนุภูมิภาคของเอเชียซึ่งปัจจุบันมี 32 ประเทศ ทั้งนี้ ไทยรับหน้าที่เป็นประเทศผู้ประสานงาน ACD ตั้งแต่เริ่มก่อตั้งเมื่อปี 2545 โดยทำหน้าที่เสมือนเป็นสำนักเลขาธิการของกรอบความร่วมมือเมื่อเดือนตุลาคม 2555 นายกรัฐมนตรีได้เข้าร่วมการประชุมสุดยอดความร่วมมือเอเชีย ครั้งที่ 1 ที่คูเวต และได้นำเสนอแนวคิดของไทยที่ต้องการส่งเสริมความเชื่อมโยงภายในภูมิภาคเอเชีย ทั้งด้านการคมนาคม และด้านสังคม/วัฒนธรรม ตลอดจนส่งเสริมให้ ACD ใช้จุดแข็งของแต่ละประเทศมาเกื้อหนุนกัน เช่น อาเซียนมีความมั่นคงทางอาหาร ในขณะที่กลุ่มประเทศอ่าวอาหรับมีความมั่นคงทางพลังงาน นอกจากนี้ ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงการต่างประเทศ ได้เป็นผู้แทนไทยเข้าร่วมการประชุม ACD ระดับรัฐมนตรี ที่ทาจิกิสถานเมื่อเดือนมีนาคม 2556 โดยรวมแล้ว ไทยได้ผลักดันการดำเนินงานหลายประการในกรอบความร่วมมือนี้ เช่น (1) อยู่ระหว่างการจัดตั้งกองทุนเพื่อการพัฒนาเอเชีย จำนวน 2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ เพื่อสนับสนุนการทำงานด้านการพัฒนาในประเทศเอเชีย นอกกลุ่มอาหรับ (2) กำลังจัดทำข้อเสนอแนะด้านความเชื่อมโยงในภูมิภาคในประเด็นด้านการคมนาคมขนส่งทางถนนและรถไฟ เพื่ออำนวยความสะดวกด้านการเดินทาง การขนส่ง การค้า และการลงทุนระหว่างประเทศในภูมิภาค และเชื่อมต่อไปยังภูมิภาคยุโรป (3) ไทยจะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสุดยอด ACD ครั้งที่ 2 ซึ่งกำหนดจะจัดในช่วงต้นปี 2558 ซึ่งจะเปิดโอกาสให้ไทยได้แสดงศักยภาพด้านการค้า การเป็นศูนย์กลางด้านการขนส่งสินค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว

6) กรอบอาเซียน (ASEAN) นายกรัฐมนตรีเข้าร่วมการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 21 (เมื่อวันที่ 15 – 20 พฤศจิกายน 2555 ที่กัมพูชา) และครั้งที่ 22 (เมื่อวันที่ 22 – 25 เมษายน 2556 ที่บรูไนฯ) โดยได้เน้นย้ำถึงประเด็นที่ไทยให้ความสำคัญ อาทิ การต่อต้านยาเสพติดและการค้ามนุษย์ การจัดการภัยพิบัติ การมีส่วนร่วมของประชาชน และการระดมทุนสำหรับโครงการความเชื่อมโยง นอกจากนี้ นายกรัฐมนตรีได้เป็นประธานการประชุมหัวหน้าส่วนราชการระดับปลัดกระทรวง และการประชุมเชิงปฏิบัติการการบูรณาการแผนปฏิบัติการยุทธศาสตร์ประเทศ และแผนปฏิบัติการยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อหารือแนวทางการบูรณาการและจัดทำแผนปฏิบัติการยุทธศาสตร์ประเทศ

และแผนปฏิบัติการการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี 2558 ให้ชัดเจน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น ในวันที่ 13 ตุลาคม และ 2 พฤศจิกายน 2555 และวันที่ 7 22 และ 28 มกราคม 2556

7) **ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก (APEC)** การประชุมผู้นำเขตเศรษฐกิจเอเปค ครั้งที่ 20 ระหว่างวันที่ 8-9 กันยายน 2555 ณ นครวลาดีวอสต็อก สหพันธรัฐรัสเซีย ที่ประชุมได้รับรองปฏิญญาผู้นำเขตเศรษฐกิจเอเปค ครั้งที่ 20 “Integrate to Grow, Innovate to Prosper” ประกอบด้วย 4 ประเด็นหลัก ได้แก่ การเปิดเสรีการค้า การลงทุนและการรวมตัวทางเศรษฐกิจในภูมิภาค การสร้างความมั่นคงทางอาหาร การสร้างห่วงโซ่อุปทานที่เชื่อถือได้ และความร่วมมือเพื่อเสริมสร้างการเจริญเติบโตอย่างมีนวัตกรรม โดยระหว่างการประชุม นายกรัฐมนตรีได้แสดงวิสัยทัศน์ที่มีเนื้อหาครอบคลุมบทบาทที่สำคัญของไทยในการเป็นผู้ผลิตอาหารที่สำคัญของโลกเพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหาร และการเป็นจุดเชื่อมโยงในภูมิภาค และเสริมความต่อเนื่องของห่วงโซ่อุปทาน

8) **แผนงานการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย (IMT-GT)** โดยรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายนิวัฒน์ธำรง บุญทรงไพศาล) เป็นหัวหน้าคณะแทนไทย ในการประชุมระดับรัฐมนตรี ครั้งที่ 18 การประชุมระดับรัฐมนตรีอย่างไม่เป็นทางการ ครั้งที่ 1 และโอกาสเดียวกันได้มีการประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโส ครั้งที่ 19 แผนงาน IMT-GT ระหว่างวันที่ 25-27 กันยายน 2555 ณ เมืองพอร์ตดิกสัน รัฐเนกรีเซมบิลัน มาเลเซีย ที่ประชุมได้พิจารณาเห็นชอบแนวทางการขับเคลื่อนแผนงานโครงการภายใต้แผนระยะห้าปีแผนที่สอง (IMT-GT Implementation Blueprint) ปี 2555-2559 ในช่วงปี 2555-2556 ทั้งในโครงการเร่งด่วนเพื่อเชื่อมโยงในอนุภูมิภาค IMT-GT (Priority Connectivity Project) เช่น โครงการทางพิเศษหาดใหญ่-สะเตาะ การพัฒนาท่าเรือนาเกลือ จังหวัดตรัง การพัฒนาศูนย์กระจายสินค้าทุ่งสง และในกลุ่มโครงการโดดเด่น (IMT-GT Signature Project) เช่น โครงการพัฒนาเมืองสีเขียว การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษบริเวณชายแดนไทย-มาเลเซีย รวมทั้งการขับเคลื่อนโครงการในกรอบ 6 สาขาความร่วมมือ ซึ่งรวมถึงความร่วมมือในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการฮาลาลด้านมาตรฐานสินค้าและการรับรองฮาลาล โลจิสติกส์ฮาลาล การพัฒนาฐานการผลิตสินค้าเกษตรที่ยั่งยืน การพัฒนาความร่วมมือในการพัฒนาบุคลากรและแรงงานฝีมือในสาขาที่ตรงกันแผนการพัฒนาและตลาดแรงงานของ IMT-GT

นายกรัฐมนตรีได้เข้าร่วมการประชุมระดับผู้นำ ครั้งที่ 7 แผนงาน IMT-GT เมื่อวันที่ 25 เมษายน 2556 ณ กรุงบันดาร์เสรีเบกาวัน บรูไนดารุสซาลาม โดยที่ประชุมได้เห็นชอบความก้าวหน้าการขับเคลื่อนโครงการช่วงแผนหมุนเวียนรอบแรก (First Rolling Pipeline) ทั้งในโครงการด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเชื่อมโยงในอนุภูมิภาค IMT-GT และเพื่อเชื่อมโยงกับอาเซียน โดยแผนงาน IMT-GT เป็นส่วนประกอบสำคัญ (Building Bloc) ของการพัฒนาไปสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน และผู้นำสามประเทศยังได้ให้ความสำคัญในการร่วมพัฒนาอย่างต่อเนื่องในช่วงต่อไปของแผนระยะห้าปีแผนที่สอง ในช่วงแผนหมุนเวียนแผนที่สอง (Second Rolling Pipeline) โดยการประสานงานอย่างใกล้ชิดระหว่างองค์กรระดับต่างในกรอบ IMT-GT ทั้งในระดับรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง เจ้าหน้าที่อาวุโส หน่วยงานในส่วนกลางและหน่วยงานในระดับจังหวัดและรัฐ โดยมีศูนย์ประสานความร่วมมืออนุภูมิภาค IMT-GT ซึ่งจะมีการจัดตั้งเป็นทางการ ณ ประเทศมาเลเซีย โดยมีผู้อำนวยการคนแรกมาจากประเทศไทย เป็นกลไกการประสานงานหลัก พร้อมทั้งแสวงหาความร่วมมืออย่างเป็นรูปธรรมจากหุ้นส่วนการพัฒนาในปัจจุบันได้แก่ญี่ปุ่นและสำนักงานวางแผนเศรษฐกิจเพื่ออาเซียนและเอเชียตะวันออก รวมทั้งแสวงหาความร่วมมือจากหุ้นส่วนการพัฒนาใหม่ที่มีศักยภาพในเอเชียใต้และภาคพื้นทีแปซิฟิกในด้านที่มีศักยภาพ รวมทั้งเตรียมการที่ไทยจะเป็นเจ้าภาพการประชุมระดับผู้นำ ครั้งที่ 8 แผนงาน IMT-GT ในช่วงเดือนเมษายน 2557 ที่สหภาพเมียนมาร์

4.5 การสร้างความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจในภูมิภาคด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การเคลื่อนย้ายแรงงาน และการส่งเสริมแรงงานไทยในต่างประเทศ

4.5.1 การเตรียมกำลังแรงงานเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และรองรับการเป็นสังคมผู้สูงอายุ

1) **แรงงานไทยทุกระดับได้รับการเตรียมความพร้อมสำหรับการเคลื่อนย้ายแรงงานอย่างเสรีภายใต้ประชาคมอาเซียน** การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ในการพัฒนาสมรรถนะแรงงานให้มีขีดความสามารถสูงขึ้น สอดคล้องกับความต้องการและรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรี มีการดำเนินงานในหลายรูปแบบ อาทิ การจัดทำกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ เพื่อเป็นกลไกสร้างความเชื่อมโยงระหว่างระดับคุณวุฒิการศึกษาที่ระดับสมรรถนะในการทำงานของแรงงาน การจัดทำและพัฒนามาตรฐานฝีมือแรงงานสู่มาตรฐานสากล การกำหนดและพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบกิจการ ตลอดจนการฝึกอบรมเพื่อยกระดับทักษะฝีมือแรงงาน การพัฒนาทักษะด้านภาษาทั้งภาษาอังกฤษ และภาษาเพื่อนบ้านในกลุ่มอาเซียน และการฝึกอบรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งการกำหนดนโยบายและมาตรการสำหรับบริหารจัดการการเคลื่อนย้ายแรงงานของแรงงานต่างชาตินที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการคุ้มครองให้แก่แรงงานต่างด้าวและเป็นการป้องกันปัญหาการค้ามนุษย์ ซึ่งการดำเนินงานที่ผ่านมาส่งผลให้แรงงานทุกระดับที่ได้รับการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานเพื่อเพิ่มทักษะในการประกอบอาชีพจำนวน 3,627,894 คน สำหรับการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถ ในการรองรับการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีขั้นสูง มีแรงงานได้รับการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะจำนวน 1,183 คน โดยเฉพาะในกลุ่มช่างอุตสาหกรรม ช่างเครื่องกล ช่างไฟฟ้า ช่างอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์

2) **แรงงานไทยในต่างประเทศได้รับการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิประโยชน์ตามกฎหมาย** การดูแล ปกป้อง คุ้มครองสิทธิประโยชน์และสภาพการทำงานของแรงงานไทยในต่างประเทศ มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะการออกตรวจเยี่ยมแรงงานควบคู่ไปกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของแรงงานไทยในต่างประเทศ การขยายและรักษาตลาดแรงงานไทยในต่างประเทศให้มีความยั่งยืน ตลอดจนการส่งเสริมความร่วมมือกับนานาประเทศในการฝึกอบรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ การพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานและทักษะด้านภาษา เพื่อพัฒนาศักยภาพแรงงานไทยให้มีความพร้อมในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของนานาประเทศ ส่งผลให้แรงงานไทยในต่างประเทศได้รับการคุ้มครองสิทธิประโยชน์ในปี 2555 จำนวน 544,036 คน นอกจากนี้สามารถส่งเสริมการขยายและรักษาตลาดแรงงานไทยในต่างประเทศ ทำให้แรงงานไทยได้รับประโยชน์ 32,720 คน

4.6 **การผลักดันการจัดทำความตกลงการค้าเสรีและวางแนวทางป้องกันผลเสียที่จะเกิดขึ้น** และวางฐานธุรกิจภูมิภาคเอเชียและการสนับสนุนบทบาทขององค์การระหว่างประเทศที่ไม่แสวงหากำไร โดยการเข้าร่วมประชุมเจรจาการค้าเสรี (FTA) ทั้งในระดับทวิภาคี อนุภูมิภาค/ภูมิภาค และพัฒนาความร่วมมือทางการค้าระหว่างประเทศ เช่น ไทย-ออสเตรเลีย ไทย-นิวซีแลนด์ ไทย-อินเดีย ไทย-ญี่ปุ่น ไทย-เปรู ไทย-ชิลี อาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ อาเซียน-จีน และอาเซียน-ญี่ปุ่น เป็นต้น นอกจากนี้ยังได้ดำเนินการจัดตั้งกองทุน FTA เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่กลุ่มผู้ผลิต/กลุ่มผู้ประกอบการทั้งภาคการผลิตและภาคบริการที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้า หรือประสงค์จะใช้สิทธิประโยชน์ภายใต้ความตกลงการค้าเสรีต่างๆ ซึ่งในปี 2555 ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว 2 โครงการ และอยู่ระหว่างดำเนินการ 10 โครงการ ได้แก่ โครงการผ้าไหม

ไทย ปลายน้ำจัด ระยะที่ 2 สับปรด ระยะที่ 2 น้ำผึ้ง อาหารโคนม มะม่วง มังคุด วิชาชีพบัญชี และบริการขนส่ง ระยะที่ 2

4.7 การส่งเสริมศักยภาพด้านวิชาการและเครือข่ายของสถาบันการศึกษาของไทย ได้มีการส่งเสริมความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างสถานศึกษา/ สถาบันอุดมศึกษาไทยกับต่างประเทศ โดยสร้างความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษา อาทิ โครงการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสาธารณรัฐอินโดนีเซีย เพื่อพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษารองรับการเข้าร่วมประชาคมอาเซียน โครงการเจรจาความร่วมมือในการพัฒนาการอาชีวศึกษาเพื่อสนับสนุนการฝึกงาน ณ ประเทศญี่ปุ่น เป็นต้น สถาบันอุดมศึกษา ได้ดำเนินกิจกรรมในด้านต่างๆ โดยผ่านกลไกเครือข่ายของมหาวิทยาลัยอาเซียน โดยร่วมกับมหาวิทยาลัยสมาชิก ทั้ง 26 แห่งในภูมิภาคอาเซียน จำนวนกว่า 40 โครงการ แบ่งเป็น 9 สาขาหลัก อาทิ การแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมและการแลกเปลี่ยนที่ไม่ใช่วิชาการเพื่อให้นักศึกษา และอาจารย์ ได้แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ด้านศิลปวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้าน การสร้างความร่วมมือทางวิชาการและวิจัยในสาขาต่างๆ ระหว่างกลุ่มประเทศอาเซียน การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และการพัฒนาระบบและกลไกสถาบันอุดมศึกษา เช่น จัดทำ การประกันคุณภาพการศึกษา ระบบถ่ายโอนหน่วยกิต การพัฒนาหลักสูตรอาเซียน เนื้อหาสาระและสื่อการสอนเกี่ยวกับอาเซียนทั้งมิติด้านสังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรม การสนับสนุนการเรียนภาษาของประเทศอาเซียนเป็นภาษาที่สาม การพัฒนากรอบคุณวุฒิแห่งชาติให้มีความเชื่อมโยงกับกรอบคุณวุฒิอาเซียน เป็นต้น ซึ่งจะส่งผลทำให้เกิดการพัฒนาและการเสริมสร้างมาตรฐานอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยสมาชิกที่ยึดแนวทางหลักในการประกันคุณภาพการศึกษาของอาเซียน

นอกจากนี้ มีการสร้างความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพบัณฑิตไทย ด้วยการให้ทุนระยะสั้น และมีการถ่ายโอนหน่วยกิตกลับมายังสถาบันอุดมศึกษาต้นสังกัด อาทิ โครงการให้นักวิชาชีพไทยในต่างประเทศกลับมาร่วมพัฒนาอุดมศึกษาไทย โครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาไทยกับอาเซียน และโครงการแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาความเป็นนานาชาติของสถาบันอุดมศึกษาไทย การจัดการประชุม 2012 Thailand-Malaysia Graduate Forum in Life Science, Food Science and Agriculture ณ มหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาไทยและมาเลเซียและส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการและผลงานวิจัยของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในสาขาชีววิทยาศาสตร์ และวิทยาศาสตร์การอาหารและเกษตรกรรม รวมทั้งได้จัดทำและลงนามหนังสือแสดงเจตจำนงเพื่อความร่วมมือด้านการศึกษากับประเทศต่างๆ เช่น สาธารณรัฐฝรั่งเศส ออสเตรเลีย เป็นต้น

5 ผลการดำเนินงานที่สำคัญตามแนวทางของยุทธศาสตร์

5.1 การพัฒนาความเชื่อมโยงด้านการขนส่งและระบบโลจิสติกส์ภายใต้กรอบความร่วมมือในอนุภูมิภาคในภูมิภาคอาเซียน

5.1.1 การพัฒนาบริการขนส่งและโลจิสติกส์ที่มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานสากล มีการดำเนินงานที่สำคัญ

1) การพัฒนาโครงข่ายถนนและโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อรองรับให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการค้าและการท่องเที่ยวระหว่างภูมิภาค โดยการดำเนินการก่อสร้างทางหลวงสายสำคัญ เช่น ทางหลวงสาย อ.พิบูลมังสาหาร – ชองเม็ก (ส่วนที่ 1) จ.อุบลราชธานี ทางหลวงสาย อ.ควนสะตอ - วังปะจัน

จ. สตูล ทางหลวงสาย อ.พิบูลมังสาหาร – ชองเม็ก (ส่วนที่ 2) จ.อุบลราชธานี ทางหลวงสาย อ.สุโขทัย - อ.แวง - บุกะตา จ.นราธิวาส และทางหลวงสายเชิงเขาตะนาวศรี – กอกะเร็ก รวมทั้งการปรับปรุงทางหลวงสายเมียวดี – เชิงเขาตะนาวศรี จ.ตาก เป็นต้น นอกจากนี้ยังเริ่มดำเนินการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงที่ อ.เชียงของ จ.เชียงราย เพื่อเชื่อมโยงโครงข่ายถนนในการขนส่งสินค้าและบริการระหว่างประเทศกับเมืองห้วยทราย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จปี 2557 ส่วนการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ได้ดำเนินการพัฒนาท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานให้บริการด้านพิธีการศุลกากรทั้งการบริการผู้โดยสารและการนำสินค้าเข้าและส่งออกที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2) **การก่อสร้างและปรับปรุงด้านชายแดนสำคัญ** โดยดำเนินการก่อสร้างด่านพรมแดนบ้านประกอบ จังหวัดสงขลา และการพัฒนาด่านพรมแดนบ้านนากระเซ้งด้านศุลกากรท่าลี่ จ.เลย เพื่อรองรับแผนยุทธศาสตร์การขยายฐานอุตสาหกรรมและเศรษฐกิจพื้นที่ชายแดนโดยการให้บริการผ่านพิธีการศุลกากรนำเข้า-ส่งออกทางอิเล็กทรอนิกส์ที่เบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว (One Stop Service : OSS) ซึ่งคาดว่าจะทำให้มูลค่าการค้าชายแดนและนักท่องเที่ยวมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น

3) **การเชื่อมโยงข้อมูลการนำเข้า การส่งออก และโลจิสติกส์แบบบูรณาการ** โดยการจัดตั้งการให้บริการระบบ NSW ติดตั้งระบบคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ พร้อมเครือข่ายการสื่อสารศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลขั้นตอนการออกใบอนุญาต ใบรับรอง และอื่นๆจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการนำเข้า การส่งออก และโลจิสติกส์ ซึ่งปัจจุบันสามารถดำเนินการเชื่อมโยงข้อมูลระบบ NSW แล้วรวม 12 หน่วยงาน

5.1.2 **เชื่อมโยงการพัฒนาเศรษฐกิจตามแนวพื้นที่ชายแดน เขตเศรษฐกิจชายแดน**
ตลอดจนเชื่อมโยงระบบการผลิตกับพื้นที่ตอนในของประเทศ

1) **ส่งเสริมการเป็นฐานการผลิตที่ครอบคลุมกิจกรรมทั้งการผลิต พาณิชยกรรม การบริการขนส่ง และการส่งเสริมการลงทุนเชื่อมโยงไปสู่ประเทศเพื่อนบ้าน** โดยดำเนินการศึกษาการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมบริการโลจิสติกส์ ได้แก่ การดำเนินการศึกษาการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมบริการโลจิสติกส์เชียงของ จังหวัดเชียงราย และดำเนินการศึกษาการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมบริการโลจิสติกส์ จังหวัดกาญจนบุรี

2) **ศึกษาแนวทางการขยายโอกาสความร่วมมือทางการค้าการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้าน** โดยติดตามความคืบหน้าของโครงการในพื้นที่ที่ไทยเคยให้ความช่วยเหลือแก่กัมพูชา รวมทั้งศักยภาพทางเศรษฐกิจในบริเวณพื้นที่ชายแดนไทย - กัมพูชา และพื้นที่สร้างจุดผ่านแดนถาวรแห่งใหม่ บ้านหนองเอี่ยน - สติงบท รวมทั้งศึกษาศักยภาพทางเศรษฐกิจทางภาคใต้ของกัมพูชาและเวียดนาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ แนวพื้นที่เศรษฐกิจตอนใต้ (Southern Economic Corridor : SEC) ตามความตกลงว่าด้วยการขนส่งข้ามแดนในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (CBTA)

5.2 **การพัฒนาฐานลงทุนโดยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับอนุภูมิภาคและภูมิภาคอาเซียน**

5.2.1 **การพัฒนาพื้นที่ในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศให้เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้** โดยผลักดันการพัฒนาโครงการเขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย ซึ่งฝ่ายไทยและฝ่าย

เมียนมาร์มีการจัดตั้งนิติบุคคลเฉพาะกิจ (Special Purpose Vehicle – SPV) ที่เป็นบริษัทร่วมทุนไทย-เมียนมาร์ เพื่อประสานงาน ให้ความช่วยเหลือ และให้คำแนะนำในโครงการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย โดยดำเนินงานร่วมกับคณะกรรมการเขตเศรษฐกิจพิเศษทวายของเมียนมาร์ เพื่อเชิญและพิจารณาคัดเลือกนักลงทุนที่ประสงค์จะร่วมลงทุนพัฒนาโครงการย่อยต่างๆ ตลอดจนการบริหารจัดการโครงการและพื้นที่ที่เกี่ยวข้องในภาพรวม รวมทั้งดำเนินการส่งเสริมความร่วมมือด้านการเกษตรตามกรอบความริเริ่มแห่งอ่าวเบงกอลสำหรับความร่วมมือหลากหลายสาขาทางวิชาการและเศรษฐกิจ (Bay of Bengal Initiative for Multi-Sectoral Technical and Economic Cooperation : BIMSTEC) โดยการจัดสัมมนา แลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ด้านการพัฒนาการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืช (Good Agriculture Practices: GAP) และเกษตรอินทรีย์ของประเทศสมาชิก BIMSTEC

5.2.2 การพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนและเมืองชายแดนให้มีบทบาทการเป็นประตูเชื่อมโยงเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน มีการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

1) **พัฒนาความเชื่อมโยงด้านการคมนาคมระหว่างเมืองชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน** โดยดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ Cross-border Management: A Key to Efficient ASEAN Connectivity เพื่อหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและตัวแทนกลุ่มประเทศอาเซียนสำหรับแนวทางในการแก้ไขอุปสรรคปัญหาและสร้างขีดความสามารถด้านการจัดการข้ามพรมแดนของประเทศกัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม (Cambodia-Laos-Myanmar-Vietnam: CLMV) และการจัด ASEAN-India Car Rally เพื่อสำรวจเส้นทางคมนาคมที่มีการเชื่อมโยงการคมนาคมทางบกระหว่างประเทศในอาเซียนกับอินเดียและเอเชีย

2) **พัฒนาศักยภาพการค้าชายแดนให้เป็นประตูเชื่อมโยงเศรษฐกิจ** โดยการส่งเสริมการมีตลาดใหม่รองรับการค้า การลงทุน และการเชื่อมโยงประตูการค้า เพื่อให้เกิดแนวทางการพัฒนาการค้าให้เป็นระบบเดียวกัน มีการพัฒนาเป็นไปอย่างเข้มแข็งภายใต้พื้นฐานการมีผลประโยชน์ร่วมกัน รวมทั้งดำเนินการเปิดคลินิกการค้าชายแดนเพื่อเพื่อการค้าปรึกษาหารือส่งเสริมการตลาดสินค้าผ่านตลาดชายแดน

3) **เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและการป้องกันและปราบปรามการลักลอบหนีตามแนวชายแดน** โดยดำเนินการปรับปรุงท่าเทียบเรือศุลกากรเกาะสีชัง เพื่อใช้เป็นท่าจอดเรือตรวจการณ์ ป้องกันและปราบปรามการลักลอบหนีศุลกากรทางทะเลและในกรณีเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉินต่างๆ

5.3 การสร้างความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยผลักดันให้ไทยมีบทบาทนำที่สร้างสรรค์ในเวทีระหว่างประเทศในประชาคมอาเซียน

5.3.1 การพัฒนาความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชนที่มีศักยภาพ มีการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

1) **พัฒนาตลาดการค้าภายในประเทศสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (Asian Economic Community : AEC)** โดยจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการค้าสินค้าใหม่และธุรกิจใหม่ รวมถึงการจัดงานแสดงสินค้า (Thailand Trade Show/Exhibition) เพื่อให้สินค้าและบริการไทยสามารถครองส่วนแบ่งตลาดเพิ่มมากขึ้น และส่งเสริมการตลาดให้กับนักธุรกิจเกี่ยวเนื่องให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น

2) **การเตรียมความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานและบริการระบบขนส่งของไทย** สำหรับการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (Asian Economic Community : AEC) โดยจัดทำกรอบ

ทิศทางและยุทธศาสตร์การพัฒนา การปรับปรุงประสิทธิภาพระบบอำนวยความสะดวก การขนส่งสินค้าผ่านแดน เพื่อรองรับการขนส่งคนและสินค้าระหว่างประเทศและการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

3) พัฒนาคือร่วมมือด้านการเงินการคลัง โดยดำเนินการจัดการประชุมคณะกรรมการอาเซียนด้านการเงินการคลังกำหนดมาตรการรองรับที่เหมาะสมเพื่อให้ประเทศไทยได้รับประโยชน์สูงสุดจากการเป็นประชาคมอาเซียน จัดทำดัชนีชี้วัดระดับความพร้อมในการริเริ่มสกุลเงินอาเซียน และศึกษาผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยภายใต้สกุลเงินอาเซียน

4) เสริมสร้างความพร้อมด้านการจัดระเบียบบริหารการคลังรองรับการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยจัดตั้งคณะทำงานดำเนินงานโครงการเสริมสร้างความพร้อมด้านการจัดระเบียบบริหารการคลังรองรับการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) เพื่อพิจารณาแนวทางการจัดระเบียบบริหารการคลังที่เกิดขึ้นและเหมาะสมกับสถานะการแข่งขันทางการค้า รวมทั้งจัดทำร่างประกาศกระทรวงพาณิชย์ 3 ฉบับ ได้แก่ เรื่องกำหนดมาตรการส่งออกไปนอกและนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ.... เรื่อง กำหนดให้มันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังเป็นสินค้าที่ต้องมีหนังสือรับรองและต้องปฏิบัติตามมาตรการจัดระเบียบในการนำเข้าในราชอาณาจักร พ.ศ. 2555 และ เรื่องกำหนดสินค้าที่ต้องมีหนังสือรับรองและเป็นสินค้าที่ต้องปฏิบัติตามมาตรการเพื่อประโยชน์ในการจัดระเบียบในการนำเข้าในราชอาณาจักร พ.ศ. ...

5) การเตรียมการรองรับผลกระทบด้านการเกษตรและพลังงาน โดยเผยแพร่ความรู้และความเข้าใจแก่เกษตรกรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และสร้างความตระหนักในการใช้ประโยชน์จากความตกลงการค้าเสรีเพื่อเพิ่มมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตร รวมทั้งดำเนินการศึกษาแนวทางการกำหนดนโยบายการใช้พลังงานเพื่อทดแทนน้ำมันเชื้อเพลิงที่เหมาะสมในแต่ละสาขาเศรษฐกิจเพื่อการพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลาง (Hub) การผลิตและการค้าเอทานอลและไบโอดีเซลภายใต้กรอบข้อตกลงประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

6) เตรียมความพร้อมแก่รัฐวิสาหกิจและผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprise : SMEs) โดยศึกษาแนวทางและผลกระทบการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจภายใต้ AEC เพื่อนำมาใช้ในการกำกับดูแล กำหนดบทบาทและโครงสร้างของรัฐวิสาหกิจไทยให้สามารถปรับเปลี่ยนการดำเนินงานให้สอดคล้องเหมาะสมกับการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

7) การส่งเสริมธรรมาภิบาลในภาครัฐเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ (Knowledge Sharing) พร้อมทั้งเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือของประเทศสมาชิกอาเซียน (Collaborative Relations) ผ่านการประชุมเชิงปฏิบัติการด้านการเสริมสร้างธรรมาภิบาลระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน (ASEAN Governance Workshop) รวมทั้งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ได้ศึกษากรอบแนวทางการดำเนินการบทบาทของภาครัฐ และจัดทำตัวชี้วัดระดับกระทรวงในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อสามารถเชื่อมโยงสู่การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในระดับนานาชาติต่อไป

8) พัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ โดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและเสริมสร้างความรู้ด้านอาเซียน เผยแพร่อัตลักษณ์และวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน ประชาสัมพันธ์ผ่านระบบถ่ายทอดสดภาพและเสียงผ่านทางอินเทอร์เน็ต (streaming) ช่อง “Online ASEAN Channel” สัมมนาสื่อมวลชนเพื่อสร้างความร่วมมือในด้านการ

ประชาสัมพันธอาเซียนในพื้นที่ภูมิภาคต่างๆทั่วประเทศ พัฒนาบุคลากรร่วมกันกับองค์กรสื่อพันธมิตรในต่างประเทศ แลกเปลี่ยนข่าวสารกับองค์กรสื่อพันธมิตรในต่างประเทศ อาทิ สถานีโทรทัศน์แห่งชาติเวียดนาม สำนักข่าวโทรทัศน์ RTB ของบรูไน สำนักข่าว RTM ของมาเลเซีย และสำนักข่าว CAN ของสิงคโปร์ เป็นต้น

5.3.2 การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้สถาบันการศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับสากล มีการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

1) **เผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนและประชาคมอาเซียนให้แก่ภาคการศึกษา** โดยการจัดสัมมนาและอบรมแก่อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศไทย เพื่อให้สถาบันการศึกษาได้รับความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องและทันเหตุการณ์มากขึ้นเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ทั้งเรื่องบทบาทของประชาคมอาเซียนที่จะส่งผลต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน การพัฒนาตนเอง และปรับตัวต่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน รวมทั้งให้สามารถเผยแพร่ความรู้ที่ถูกต้องแก่เยาวชนไทยต่อไป นอกจากนี้ ได้ดำเนินการจัดตั้งห้องเรียนชุมชนออนไลน์สำหรับอาเซียน (Community e-Classroom) เพื่อส่งเสริมความร่วมมือและพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารระหว่างประเทศสมาชิก แลกเปลี่ยนเนื้อหาองค์ความรู้ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม-วัฒนธรรมอาเซียน รวมทั้งผลิตสื่อด้านต่างๆให้กับประเทศสมาชิกอาเซียน โดยดำเนินการที่ผ่านมา คือ การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน และปัจจุบันกำลังพัฒนาสื่อออนไลน์ จำนวน 10 เรื่อง และระบบห้องเรียนชุมชนออนไลน์ จำนวน 1 ระบบ

2) **เตรียมความพร้อมของแรงงานไทยเพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงานในภูมิภาคอาเซียน** โดยดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยข้อมูล (Demand และ Supply) ปัญหาอุปสรรคต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรีในประชาคมอาเซียน ตลอดจนจัดทำแนวทางการเตรียมความพร้อมและทิศทางการพัฒนาของประเทศไทยเพื่อรองรับการเคลื่อนย้ายของแรงงานฝีมือสู่การเป็นประชาคมอาเซียน โดยจากการศึกษาพบว่าส่วนหนึ่งของปัญหาแรงงานไทย คือ ข้อจำกัดของคุณภาพการศึกษา ระบบการศึกษาที่ส่งผลให้ศักยภาพการศึกษาของแรงงานไทยลดลง เช่น ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยมีคุณภาพต่ำ และไม่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ขาดแรงงานที่มีทักษะทางความคิดวิเคราะห์ การใช้ภาษาอังกฤษและมีทักษะทางเทคโนโลยีต่ำ เป็นต้น

5.3.3 การกำหนดมาตรฐานขั้นพื้นฐานของคุณภาพสินค้าและบริการ มีการดำเนินงานที่สำคัญ โดย พัฒนาห้องปฏิบัติการตรวจวิเคราะห์โรคสัตว์ ให้กับด่านกักสัตว์ตามแนวชายแดน เพื่อป้องกันการลักลอบนำเข้าสินค้าปศุสัตว์ที่ไม่มีคุณภาพ และพัฒนาสินค้าปศุสัตว์ส่งออกของประเทศไทยให้มีคุณภาพมาตรฐานเทียบเท่าระดับสากล

5.4 การเข้าร่วมเป็นภาคีความร่วมมือระหว่างประเทศระหว่างภูมิภาคโดยมีบทบาทที่สร้างสรรค์เพื่อเป็นทางเลือกในการดำเนินนโยบายระหว่างประเทศในเวทีโลก

5.4.1 การรักษาบทบาทของไทยในการมีส่วนร่วมกำหนดยุทธศาสตร์ของกรอบความร่วมมือที่ดำเนินอยู่ มีการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

1) **ความร่วมมือด้านการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprise : SMEs)** โดยเข้าร่วมการประชุมเจรจาระหว่างประเทศตามกรอบความร่วมมือทวิภาคีและพหุภาคีเพื่อให้ข้อมูลและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างประเทศ รักษาผลประโยชน์ของประเทศและธุรกิจไทย และแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแนวทางการแก้ไขปัญหาจากผลกระทบวิกฤติเศรษฐกิจโลกที่

มีต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกับกลุ่มประเทศสมาชิกพหุภาคี ความร่วมมือทางเศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิก (Asia-Pacific Economic Cooperation : APEC) สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations: ASEAN) และ องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organisation for Economic Co-operation and Development: OECD)

2) **ความร่วมมือด้านการเกษตร** โดยนำเสนอโครงการความร่วมมือภาคเกษตรในกรอบ APEC ผ่านทางเลขาธิการ APEC เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสมาชิกเอเปคและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในประเทศ

3) **ความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์** โดยการขับเคลื่อนข้อริเริ่มกระบี่ (Krabi Initiative) ตามมติที่ประชุมคณะรัฐมนตรีวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาเซียน ครั้งที่ 6 (ASEAN Ministerial Meeting on Science and Technology) ณ จังหวัดกระบี่ เพิ่มผลิตภาพและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรเพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหารสำหรับประชากรอาเซียน การใช้เทคโนโลยีชีวภาพสมัยใหม่เพื่อรองรับความมั่นคงทางอาหารและพลังงาน และการสร้างความร่วมมือเพื่อขยายความสามารถในการผลิตอาหารไปสู่ประเทศคู่เจรจาของประเทศสมาชิกอาเซียนรวมทั้งจีนและอินเดีย

5.4.2 **การรักษาคุณภาพของปฏิสัมพันธ์กับมหาอำนาจทางเศรษฐกิจเดิมและมหาอำนาจใหม่ โดยการกระชับความสัมพันธ์กับต่างประเทศ** เช่น การส่งเสริมความเชื่อมั่นจากนักลงทุนญี่ปุ่น โดยจัดการเสวนาหารือและสัมมนาสร้างความเข้าใจและดึงดูดการลงทุนจากญี่ปุ่น ซึ่งเป็นการส่งเสริมศักยภาพการแข่งขันของไทยในภูมิภาคและในเวทีโลก และการจัดทำยุทธศาสตร์ความเป็นหุ้นส่วนระดับประเทศ [Country Partnership Strategy (CPS)] ระหว่างประเทศไทยกับธนาคารพัฒนาเอเชีย [Asian Development Bank (ADB)] ฉบับที่ 2 สำหรับปี 2556-2559 และการจัดทำยุทธศาสตร์ความเป็นหุ้นส่วนระหว่างรัฐบาลไทยและธนาคารโลก ปี 2557 – 2560 เพื่อให้ประเทศมีความพร้อมและแผนรองรับเพื่อให้มีเสถียรภาพทางด้านเศรษฐกิจมากขึ้นในการรับมือกับความผันผวนหรือวิกฤตเศรษฐกิจโลก

5.5 **การสร้างความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจในภูมิภาคด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การเคลื่อนย้ายแรงงาน และการส่งเสริมแรงงานไทยในต่างประเทศในลักษณะเกื้อกูลกัน**

5.5.1 **การเร่งดำเนินการด้านความร่วมมือในการกำหนดมาตรฐานฝีมือระหว่างประเทศ** โดยการให้ความช่วยเหลือการพัฒนาบุคลากรของศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานไทย – กัมพูชา รวมถึงการสนับสนุนอุปกรณ์เครื่องมือต่างๆ และความช่วยเหลือด้านวิชาการ

5.5.2 **การส่งเสริมผู้ประกอบการไทยในการขยายการลงทุนไปสู่ต่างประเทศ** ได้ดำเนินงานด้านประชาสัมพันธ์ให้ความรู้และข้อแนะนำต่างๆ ที่จำเป็นเกี่ยวกับตลาดในต่างประเทศ เพื่อเตรียมความพร้อมแก่ผู้ประกอบการ SMEs และสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางธุรกิจในประเทศเป้าหมาย ตลอดจนส่งเสริมความร่วมมือทางวิชาการเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรทั้งของไทยและเพื่อนบ้าน อาทิ การอบรมเพื่อสร้างบุคลากรล่ามไทย – เมียนมาร์รุ่นใหม่ การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมให้ชาวกัมพูชารู้ภาษาไทยเพิ่มขึ้น และสามารถทำงานกับผู้ประกอบการไทยในกัมพูชาได้มีประสิทธิภาพ เป็นต้น

5.5.3 **การคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิและผลประโยชน์ของคนไทยและแรงงานไทยในต่างประเทศ** ได้จัดการฝึกอบรมพัฒนาทักษะในการทำหน้าที่ล่ามภาษาไทย – ภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษา

เมียนมาร์ เป็นต้น เพื่อให้พร้อมสำหรับการเจรจาและหารือในการประชุมทวิภาคีสำคัญๆกับต่างประเทศ โดยมีให้ไทยเสียผลประโยชน์จากการเจรจา การร่วมลงทุน หรือทำกิจกรรมใดๆ รวมทั้งส่งเสริมบทบาทของผู้แทนไทยในการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิและผลประโยชน์ของคนไทยในเวทีภูมิภาค โดยเข้าร่วมการประชุมในคณะกรรมการการระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (ASEAN Intergovernmental Commission on Human Rights - AICHR) ควบคู่กับการพัฒนามาตรฐานด้านสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยให้คนไทยมีความตระหนักเรื่องสิทธิมนุษยชนและปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (ASEAN Human Rights Declaration - AHRD) มากขึ้น

5.6 การมีส่วนร่วมอย่างสำคัญในการป้องกันภัยจากการก่อการร้ายและอาชญากรรม ยาเสพติด ภัยพิบัติ และการแพร่ระบาดของโรคภัย โดยผลักดันร่างข้อมติที่ผ่านการรับรองจากที่ประชุมคณะกรรมการยาเสพติดของสหประชาชาติ (Commission on Narcotics Drugs – CND) ซึ่งเป็นการเสริมสร้างบทบาทของไทยในการแก้ไขปัญหาเสพติดในระดับภูมิภาค ดำเนินโครงการ Thai Youth Initiative against Drugs เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดระหว่างประเทศ รวมทั้งพัฒนาระบบการบริหารจัดการติดตามและประเมินผลการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางเทคโนโลยีสารสนเทศเชิงบูรณาการ เพื่อเชื่อมโยงข้อมูล และรองรับการเป็นศูนย์กลางการดำเนินงานด้านการป้องกันปราบปรามการกระทำความผิดทางเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานต่างๆ และภาคส่วนที่เกี่ยวข้องให้ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ

5.7 การเสริมสร้างความร่วมมือที่ีระหว่างประเทศในการสนับสนุนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมีจริยธรรมและไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

5.7.1 การดำเนินการตามกรอบความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมในระดับอนุภูมิภาค มีการดำเนินงานที่สำคัญ โดยการผลักดัน “โครงการศึกษาคาร์บอนฟุตพริ้นท์สำหรับพลังงานหมุนเวียนในประเทศสมาชิกอาเซียน: Carbon Footprint of Renewable Energy for ASEAN Countries” ซึ่งเป็นโครงการความร่วมมือที่เสนอโดยประเทศไทยต่อคณะกรรมการภายใต้ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจอาเซียน-ญี่ปุ่น (ASEAN-Japan Comprehensive Economic Partnership)

5.7.2 การเสริมสร้างการผลิตและบริโภคสินค้าและบริการที่นำสู่การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก มีการดำเนินงานที่สำคัญ โดยการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนก๊าซปิโตรเลียมเหลว (Liquefied Petroleum Gas :LPG) โดยเข้าร่วมเจรจาทะหรือเรื่องการบูรณาการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัดที่มีพื้นที่ติดชายแดนประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อกำหนดมาตรการและแนวทางในการกำกับดูแลการค้า LPG และการตรวจสอบการลักลอบส่งออกก๊าซ LPG ไปยังประเทศเพื่อนบ้าน

5.8 การผลักดันการจัดทำความตกลงการค้าเสรี และวางแนวทางป้องกันผลเสียที่จะเกิดขึ้น โดย

5.8.1 การจัดทำข้อตกลงการค้าเสรีเพื่อเปิดตลาดการค้าสินค้าเกษตรของไทย โดยได้จัดทำท่าทีการเจรจาเบื้องต้น เช่นในเรื่องมาตรการด้านภาษี เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของสินค้าเกษตรของไทยในตลาด รวมทั้งการบรรเทาผลกระทบต่อสินค้าเกษตรของไทยที่ยังไม่มีความพร้อมในการเข้าสู่การค้าเสรี

5.8.2 จัดทำข้อตกลงการค้าเสรีด้านการค้าบริการด้านการเงินระหว่างประเทศ เพื่อพัฒนาระบบสถาบันการเงินในประเทศให้แข็งแกร่ง

5.8.3 จัดทำความตกลงการค้าเสรีด้านการค้าระหว่างประเทศ เพื่อเจรจารักษาตลาดเดิม ขยายการค้าการลงทุนสู่ตลาดใหม่ เพิ่มโอกาสในการส่งออกสินค้าและบริการของไทยที่มีศักยภาพไปยังตลาด ต่างประเทศ และเข้าร่วมประชุมเจรจาการค้าเสรี (FTA) ทั้งในระดับทวิภาคี อนุภูมิภาค และภูมิภาค เพื่อการ พัฒนาความร่วมมือทางการค้าระหว่างประเทศ โดยมีผลการดำเนินงานที่ผ่านมาประกอบด้วย (1) **การประชุม เจรจา FTA** เช่น การประชุมเจรจาระหว่างอาเซียน-จีน และการประชุมคณะกรรมการภายใต้ความตกลง หุ้นส่วนเศรษฐกิจอาเซียน-ญี่ปุ่น ซึ่งประเทศไทยมีส่วนร่วมในการจัดทำร่างแผนยุทธศาสตร์ความร่วมมือทาง เศรษฐกิจอาเซียน-ญี่ปุ่น ระยะ 10 ปี เพื่อใช้เป็นแนวทางการสร้างความร่วมมือด้านเศรษฐกิจการค้าระหว่าง อาเซียนกับญี่ปุ่น (2) **การเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการค้าเสรี** เตรียมความพร้อมรองรับการ เปิดเสรีและการใช้สิทธิประโยชน์จากความตกลงทางการค้า (3) **การเผยแพร่ข้อมูล**ด้านความร่วมมือทาง เศรษฐกิจการค้าและพันธกรณีการค้าระหว่างประเทศผ่านสื่อประชาสัมพันธ์

5.8.4 การให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้าและวาง แนวทางป้องกันผลกระทบในอนาคต โดยปัจจุบัน มีโครงการที่ให้ความช่วยเหลือเสร็จสิ้นแล้วจำนวน 2 โครงการ และอยู่ระหว่างดำเนินงานจำนวน 10 โครงการ

5.9 การส่งเสริมให้นักลงทุนต่างชาติใช้ประเทศไทยเป็นฐานธุรกิจในภูมิภาคเอเชียและการ สนับสนุนบทบาทขององค์กรระหว่างประเทศที่ไม่แสวงหากำไร โดยดำเนินการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ระหว่างประเทศ เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาด ย่อม (SMEs) ผ่านทางการดำเนินโครงการความร่วมมือต่างๆระหว่างประเทศ เช่น การร่วมงานแสดงสินค้า Japan International SME Exhibition (JISMEE) ประเทศญี่ปุ่น และสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ กับสถาบันวิจัยทางเศรษฐกิจเพื่ออาเซียนและเอเชียตะวันออก (Economic Research Institute for ASEAN and East Asia : ERIA) ซึ่งเป็นหน่วยงานของประเทศอินโดนีเซีย เป็นต้น

5.10 การปรับปรุงและเสริมสร้างความเข้มแข็งของภาคีการพัฒนาภายในประเทศตั้งแต่ระดับ ชุมชนท้องถิ่น ให้พร้อมต่อการเชื่อมโยงทิศทางการพัฒนาที่เปลี่ยนแปลงในบริบทโลก เอเชียแปซิฟิก อาเซียน และอนุภูมิภาค โดยการจัดอบรมสัมมนาบรรยาย การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ และศึกษาดูงาน ในเขตพื้นที่ต่างๆ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของการเข้าสู่ ประชาคมอาเซียน และเตรียมการรองรับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคต รวมทั้งดำเนินการพัฒนาฐานข้อมูล ภูมิสารสนเทศเพื่อการบริหารระดับจังหวัดและระดับท้องถิ่นโดยพัฒนาและปรับปรุงชั้นข้อมูลภูมิสารสนเทศ พื้นฐาน จากฐานข้อมูลเชิงพื้นที่ (Thai Geo-Spatial Database) โดยปัจจุบันมีข้อมูลดาวเทียมรายละเอียดสูง และฐานข้อมูลระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (Geographic Information System : GIS) แล้ว จำนวน 17 จังหวัด คือ จังหวัดตราด นนทบุรี นครศรีธรรมราช เพชรบุรี แพร่ นครนายก ปราจีนบุรี สระแก้ว ลำปาง สมุทรสาคร ลำพูน อ่างทอง ระยอง จันทบุรี อุบลราชธานี เชียงใหม่ และเชียงราย

6 สรุปและประเด็นการพัฒนาในระยะต่อไป

6.1 การบูรณาการพัฒนาลอตแนวพื้นที่เศรษฐกิจของไทยเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยทั้งสองฝ่ายมีการปรับยุทธศาสตร์และลำดับความสำคัญของแผนงานโครงการภายในอย่างต่อเนื่อง เช่น มาเลเซียมีการจัดทำ Economic Transformation Program ในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 10 ไทยมีการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ดังนั้นจะต้องจัดเวทีการแลกเปลี่ยนและหารือแนวทางการพัฒนาร่วมกันที่ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง การมอบหมายอำนาจหน้าที่ในระดับรัฐมนตรี ผู้ว่าราชการจังหวัด เจ้าแขวงหรือที่เรียกชื่อต่างกันไป มิได้มีอำนาจที่เท่าเทียมกันและไม่มีความต่อเนื่องในการดำรงตำแหน่งในลักษณะเดียวกัน จึงต้องมีหน่วยงานที่บูรณาการและติดตามผลการดำเนินการในกรอบของระดับพื้นที่อย่างต่อเนื่อง เช่น ไทยมีกระทรวงมหาดไทยร่วมกับ สศช. บูรณาการและติดตามแผนงานที่เสนอโดยกรอบรัฐมนตรีและผู้ว่าราชการจังหวัด (Chief Minister and Governors' Forum: CMGF) ในกรอบแผนงาน IMT-GT ซึ่งการขับเคลื่อนกรอบความร่วมมือเพื่อให้เกิดช่องว่างจากการพัฒนาจะต้องดำเนินการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนา (Inclusive Growth) อย่างไรก็ตามจะต้องเร่งเสริมสร้างบทบาทของภาคเอกชน ทั้งในรูปของสภาธุรกิจ ร่วมกับองค์กรการบริหารระดับพื้นที่เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ตรงกับความต้องการของภาคีการพัฒนาในระดับพื้นที่และเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน

6.2 การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของประเทศไทยในช่วงต่อไป การปรับทิศทางยุทธศาสตร์ให้เน้นความเชื่อมโยงเส้นทางไปสู่ประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคมากขึ้น พร้อมทั้งส่งเสริมพัฒนาเครือข่ายบริการและเส้นทางการค้า (Trade Lane) ให้ครอบคลุมไปสู่กลุ่มประเทศคู่ค้าใหม่ นอกเหนือจากตลาดอาเซียนด้วย โดยเฉพาะกลุ่มประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และแอฟริกาใต้ เพื่อให้สอดคล้องกับทิศทางการกระจายตัวของตลาดการค้าใหม่ของไทย โดยขึ้นการดำเนินการ สศช. ได้จัดทำร่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของประเทศไทย ฉบับที่ 2 (2556-2560) ที่มุ่งเน้นการอำนวยความสะดวกทางการค้าและการจัดการโซ่อุปทานเพื่อความสามารถในการแข่งขัน มี 3 ภารกิจ คือ (1) การสร้างความเข้มแข็งให้กับผู้ประกอบการไทยในโซ่อุปทาน (Supply Chain Enhancement) (2) การยกระดับประสิทธิภาพระบบอำนวยความสะดวกทางการค้า (Trade Facilitation Enhancement) และ (3) การพัฒนาปัจจัยสนับสนุน (Capacity Building and Policy Driving Mechanism) ปัจจุบันอยู่ระหว่างการนำเสนอคณะกรรมการพัฒนาระบบบริหารการจัดการขนส่งและบริการของประเทศ(กบส.) เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติต่อไป

6.3 การเตรียมความพร้อมในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน โดย สถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนในทุกกระดับ ควรมุ่งพัฒนาทักษะที่มีความจำเป็นไม่ว่าจะเป็นองค์ความรู้ต่างๆที่เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เช่น ทักษะภาษาอังกฤษและภาษาเพื่อนบ้าน ข่าวสารเทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะและความชำนาญการที่สามารถนำมาปรับตัวและการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการผลิต และอุตสาหกรรมในกลุ่มประเทศอาเซียน พัฒนาและยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาให้เป็นมาตรฐานสากล รวมทั้งกำหนดนโยบายและแผนยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและอุดมศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานสากลให้มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรมที่นำไปสู่การปฏิบัติ